PAZARTESİ
13 KÂNUNUŞANİ 1930
4 üncü sene, No 1409
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Başmuharriri: Siirt mebusu MAHMUT

BUGÜN

2 inci sahifede:
1— Fransızlar Cezairi nasıl ve niçin işgal ettilerdi?
2— Son haberler
3 üncü sahifede:
1— Tek ekmek meselesi
4 üncü sahifede:
1— Felek, 2— Kulak misafiri, 3— Roman
5 inci sahifede:
1— Şehir haberleri, mahkeme
6 ncı sahifede:
1— Edebiyat hayatı

Siyasî faaliyetler

Cihan siyasetine ait faaliyetler 1930 senesinin ilk ayında daha kesif bir şekil aldı. İkinci La Haye konferansı umumî harp ve Şark devletlerine ait olan tamirat işlerini tanzim ve tesviye etmek için uğraşmaktadır. İstiklâl mazinin eserleri üzerinde kurulur. Bu tasfiye işi muhtelif milletlerin hayatında, zihninde ne gibi tesirler bırakacaktır? Beynelmilel hayatın istikbali noktai nazarından bu sualin büyük bir ehemmiyeti vardır. Geride bırakılan intikam hislerinin tazyik etmiyeceği iddia olunamaz. Hakikî cihan sulhü ancak büyük milletlerin gaye ve vasıta uğrundaki müşterek emel ve arzularile tahakkuk ettirilebilir.

Bir taraftan mazinin tasfiyesi için uğraşılırken diğer taraftan istikbalin tanzimi için de mesai sarfedilmektedir. Gene bu ay içinde Cemiyeti Akvamın meclisi toplanacaktır. Bundan sonra da Londrada deniz Beşler konferansı içtima edecektir. Biribirini takip eden bütün bu beynelmilel içtimaların umumî gayesi olarak cihan sulhünün tesis ve idamesi gibi dünya efkârı umumiyesini okşıyan büyük bir mefkûre ileri sürülmektedir. Bununla beraber yer yüzünde hiç bir ferdin itiraz etmediği ve herkesin candan kabul eder gibi göründüğü bu mefkûre etrafındaki cidal ve münakaşalar neden ileri geliyor? Senelerdenberi yapılan teşebbüsler öne atılan fikirler, tavsiye edilen tedbirler neden müsbet bir netice vermiyor? Hakikati olduğu gibi görmek çin meselenin bu cephesini de tetkik etmek lâzımdır.

Cihan sulhünü tesis etmek demek beynelmilel nizama kuvvete değil hak ve adalete istinaden faaliyette bulunabilecek bir şekil vermek demektir. Ne mahiyette olursa olsun her hangi bir nizamın devam edebilmesi için o nizam içinde yaşıyanların umumunun olmasa bile büyük bir ekseriyetinin onu kabul ve tasvip etmesi icap eder. Beynelmilel muayyen bir nizamı bütün dünya devletlerine, ayni alâka ve muhabbet ile kabul etirmek beşeriyetin bugünkü vaziyetinde mümkün mudür? Mevcut siyasî ve iktısadî vaziyetlerden müşteki bulunan milyonlarca insanı gene bu vaziyetleri devam ettirmiye uğraşan diğer milyonlarca insanla samimî olarak ve ayni mefkûreyi besliyerek beraber çalıştırmak kabil midir? Beşeriyetin büyük ırk ve hatta kıtaa kitleleri biribirlerine karşı vaziyet almışlardır. Şimal ve cenup Amerikaları siyasî mefkûre itibarile büyük bir fark göstermektedirler. Anglo - Sakson zümresi kara Avrupasının askerî devletlerine karşı ayrı bir cephe teşkil etmiye çalışmaktadır. Rusya, Asya ile Avrupa arasında tesir ve azameti bir gün bir sürpriz teşkil edecek olan bir rol oynamaktadır. Asya, Avrupa ve Amerikanın siyasî ve iktısadî hegemonyasından kurtulmak için depreşmekte ve kendine mahsus hayat şeklini araştırmaktadır. Bütün grupların her birinin kendilerine ayrı sulh telâkkileri vardır. Sulh telâkkisindeki bu ayrılık hem sulhün gayesine hem de tesisi vasıtasına taallûk etmektedir. Her millet bu muhtelif faaliyetler içinde kendi hayat ve menfaatine en uygun olan yolu aramakta ve ondan sonra da bunun cihan sulhüne götüren en doğru yol olduğunu bağırmaktadır. Şimdilik bu hareketin başkalarının nereye sevkedeceği belli olmıyan yoluna girmekten daha ihtiyatlı olduğu şüphesizdir.

ZEKİ MESUT

İNGİLTEREDE FIRTINA

Londra, 12 (A.A) — Bütün sahillerde şiddetli bir fırtına hüküm sürmektedir.

ALMANYADA BİR VAKA

Berlin 11 (A.A) — Bu gece komünistler ile milliyetçi sosyalistler arasında şehrin birçok yerlerinde çarpışmalar olmuştur. 40 kadar kimse tevkif edilmiştir.

Vilâyet fırka kongresi dün toplandı, İstanbulun ihtiyaçları birer birer teşrih ve devaları izah edildi.

Dün toplanan Fırka vilâyet kongresi

Vilâyet fırka kongresi

Dün merasimle Hakkı Şinasi Paşa tarafından küşat edildi

Fırkanın İstanbul vilâyet idare heyetinin pek mühim ve beliğ raporu

Cümhuriyet Halk fırkası vilâyet kongresi dün fırka merkezinde toplandı. Kongreye bütün kaza mümessilleri iştirak ediyor ve matbuat erkânı da sami şifatı ile hazır bulunuyordu. Fırkanın geniş salonu hınca hınç dolmuş bir vaziyetteydi. Geniş bir koltukta fırka müfettişi Hakkı Şinasi Paşa ile Vali vekili ve Şehremini Muhiddin Bey yan yana oturmuşlardı. Yanlarında Vali muavini Fazlı, Emanet muavini Hâmit, Defterdar Şefik Beyler oturmuşlardı. Kongreyi Hakkı Şinasi Paşa açtı ve nizamnamenin 71 inci maddesi mücibince nisabı içtima olup olmadığını anlamak için yoklama yapılmasını teklif etti. Yapılan yoklamada 42 âzadan ancak 13 ünün gelemediği ve kongrenin toplanabileceği anlaşıldı.

Hakkı Şinasi Pş.nın nutku

Mütaakiben Hakki Şinasi Paşa "Muhterem ve âziz fırkadaşlarım" diye başlıyan uzun bir nutuk irat etti. Paşa bu nutkunda Halk fırkasının hedeflerini izah ediyor, Ulu Müncinin çizdiği program üzerinde alman feyizli yolu anlatıyordu. Paşa sözü vilâyet teşkilâtının faaliyetine intikal ettirerek bu mesainin şayanı memnuniyet bir şekilde inkişaf ettiğini söyledi ve çok alkışlandı.

Hakkı Şinasi Paşa

C. Kerim Bey

E. Âli Bey

Paşanın hitabesinden sonra âzadan Rükneddin Bey tarafından 10 imzalı bir takrir verildi. Bu takrirde Reisi umumî Gazi Hazretlerine, Millet Meclisi riyasetine, Umumî Reis Vekili ve Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine, Fırka umumî kâtibi Şaffet Beye kongrenin tazimatının iblağı teklif olunuyordu. Bu teklif ittifakla kabul edildi.

Kongre divanı riyaseti

Müteakiben Kongre ikinci reisliği ve kâtipler intihap e-

[Mabadı dordüncü sahifede]

Vilâyetle Emanetin tevhidi

Lâyihada tevhide ve kadınların hakkı intihabına ait iki mühim nokta var

Yeni belediye kanunu lâyihasının Büyük Millet Meclisinin muhtelit encümeninden çıktığı yazılmıştı.

Lâyiha Meclis heyeti umumiyesinden geçerek kesbi kanuniyet eyledikten sonra eylül de tatbik edilecektir.

Vali Muhiddin B.

Bu lâyihada mühim olarak iki nokta vardır:

1. — İstanbul vilâyeti ile Şehremanetinin birleştirilmesi.

2. — Kadınlara da belediye intihabı hakkı verilmesi.

Lâyiha henüz Meclisten çıkmadığı cihetle son şekli ancak bilâhare anlaşılacaktır.

Şimdiki halde bizim aldığımız malûmata göre Vilâyet idarei hususiyesile Emanet bütçesi birleştirilecektir.

Bu itibarla bazı memurların kadro harici kalması ve tasarruf yapılması mukarrerdir.

Fakat Vekâletlerin burdaki şubelerine ait ve umumî müvazeneye ait bütçeleri eskisi gibi ayrı kalacaktır.

Barem konunu bütün memurlara da teşmil edileceğinden bu memurlar da baremden istifade edecektir.

Vilâyetle Emanetin meclisleri birleştirilecektir.

Şimdi ortada bir mesele kalıyor. Kadınlar belediye intihabatına iştirak edecek hattâ azâ olabileceklerdir.

Fakat tevhit kanunu mucibince İstanbulun bir meclisi olacağına göre bu mecliste kadın âza bulunacak mıdır.

Bu cihet, kat'î şekilde, ancak kanun Meclisten çıktıktan sonra anlasılacaktır.

Piyango

Dün de Darülfünun da çekildi

Keşideye bugünde devam edilecek

Tayyare piyangosunun yedinci tertip son keşidesine dün de Darülfünun konferans salonunda mutat merasimle devam edilmiş ve evvelki gün çıkan 200 bin liralık büyük ikramiyeden başka 50,40, 15 ve 10 bin irayık ikramiyeler de çıkmıştır. Üç bin ikramiyeden bini evvelki gün ve bin tanesi de dün çekilmiş olup daha bin ikramiye vardır. Bunlarda bu sabah çekilecektir. Dün çıkan ikramiyenin talilerinden biri Kumkapıda oturan yüzbaşı mütekaidi malûl ve iki gözü âmâ Hasan Fehmi B. dir. İkramiye kazanan numaralar şunlardır.

50 bin lira
31 222
40 bin lira
58 629
15 bin lira
45 592
10 bin lira
10 737
6 bin lira
19085 47381 48315
4 bin lira
51649 46956 39108

Diğer kazanan numaralar iç sahifemizaedir.

Müstafi dişçi muallimler

Vekâlet emrile vazifeye başladılar

Dişçi mektebinde ruhsatnamesiz dişçilerin imtihanı yüzünden çıkan ihtilâl üzerine müallim Rüştü, reisin Hâmit ve Mustafa Mehmet Beyler istifa etmişlerdi. Mektebin en mühim ve kıymetli üç muallimlerinin çekilmesi Maarif vekâletince muvafık görülmemiş ve istifaları kabul edilmediği Darülfünun Emanetine tebliğ edilmiştir. Dün bundan haberdar edilen müstafi müallimler esasen imtihan heyeti azasındaki bir sui tefehhümden ileri gelen bu meseleyi artık kapanmış addederek muallimlik vazifelerini ifaya karar vermişlerdir.

Rüştü B.

Bu suretle mektepte müallimsiz kalmaktan kurtulduğu için meselenin bu şekilde halledilmesi memnuniyetle karşılanmıştır.

Mektepliler müsabakası

36 ncı hafta

36 ncı hafta önümüzdeki perşembe günü akşamına kadar devam edecektir. Perşembe günü akşamına kadar gazetemizde çıkacak olan haberlerden en mükemmelini seçip cumartesi akşamına kadar gazetemiz müsabaka memurluğuna gönderiniz.

Vatandaş!

Hayat pahalılığı, maişet darlığı elini büküp ümidini kırmasın. Ucuz hayatla mücadele etmek marifet değildir. Asıl hüner, müşkülâta karşı koymakta, tasarruf yapmakta ve ihtiyaçları asgari hadde indirmektedir.

Tasarruf bir tek kişinin hedefi değil, bütün milletin varlığile atıldığı hedeftir.

Bu hedefe doğru koş!

irtişa

Müstantığın kararnamesi

Üç lüzumu muhakeme kararı daha

Nesim Mazelyah Ef.

İstanbulda cereyan ve müstantıklık kararnamesi veçhile "haklarında memurin muhakemat kanunu mücibince tayini muamele için mercii kanunîsine" gönderilen irtişa tahkikatı son safhaya girmiştir. Tahkikatı idare etmiş ve Ankaraya bu hususta izahat vermek üzre gitmiş bulunan müstantik Nazim B. Ankaradan avdet etmiştir. Öğrendiğimize göre müstantiklik isimleri malûm zevattan maada Salamon Nasi ve memaliki ecnebiyede bulunması itibarile celbedilemiyen Kemal Nasi ve Cemil Süleyman Beyler hakkında da takibat yapılmış haklarında lüzûmu muhakeme kararı vermiştir. Müstantîkliğin kararı aynen şudur:

"Fişenk ve barut ve mevadî infilâkiye inhisar imtiyazlarının müzayedesine fesat karıştırmak ve devlet memurlarına rüşvet vermek madelerinden dolayı maznun âleyh olup evsafı lâzimeleri ve ikametgâhları zabıtnamede muharrer olan ve mevkuf oldukları halde ahiren kefaletnamei maliyeye rapten tahliyeleri icra kılınan İbrahim Zade Lûtfi B., Fresko biraderleri Jak ve Jül ve Leon ve avukat Nesim Mazliyah ve Jak Basat Efendilerle evel ve ahır gayri mevkuf tutulan Salamon Nasi ve memaliki ecnebiyede bulunması itibarile celbedilemiyen Kemal Nasi efendiler ve işbu süçların delailini imhaya teşebbüs maddesinden maznun aleyh ve gayri mevkuf Cemil Süleyman B. haklarında icra kılınan tahkikat neticesinde maznunun âleyhimin

[Mabadı dordüncü sahifde]

— 50 —

Gazi Hazretleri Halk Fırkasın ismini nasıl tesbit etmişlerdi?

Birde amele var.. Ameleye muhasım olamayız. Bu harap memleket, ameleye çok muhtaçtır. Bu memleketin, yalnız bu gün mevcut müessesat için değil, bundan böyle yapılacak müesseselere de ihtiyacı vardır. Ameleyi de himaye edeceğiz.

Onları da sıyanet ve müreffeh bir hale getireceğiz (Alkışlar..)

Diğer taraftan amele ile tarlasında çalışan köylülerin ne farkı vardır?

Işte görüyorsunuz ki efendiler, bütün halkımızın bilûmum efradı yekdiğerine muavin ve müzahir vaziyettedir. Biribirlerinin mesaisine muhtaçtırlar. Bunların hepsini ayrı ayrı düşünerek bir hizada,, saadet hududuna isal etmek ve o hududu daha uzak ufuklara isal etmek için bu teşekkülü siyasînin adına (halk fırkası) demeyi münasip gördüm. (Alkışlar..)

Eğer ben aldatıcı bir adam olsa idim, eğer ben bu şeklin aleyhinde propagandalara sebebiyet vereceğinden dolayı bedbin olsa idim, başka isim ve unvanlarla halkın karşısına çıkardım.

Hayır efendiler.. Çok namuskâr olmalıdır! Şimdiye kadar irtikâp olunan hataların en büyüğü, müteşebbislerimizin, münevverlerimizin, bilhassa âlimlerimizin en büyük günahı namuskâr olmamaktır. Milletin karşısında namuskâr olmak, ve namuskârane hareket etmek lâzımdır. (Alkışlar..)

Milleti aldatmıyacağız! Millete; daima ve daima hakikati söyliyeceğiz. Belki hata ederiz, yalnış şeyleri hakikat zannederiz, fakat millet onu tashih etsin. Kendimizi kimsenin fevkinde görmeğe de hakkımız yoktur Efendiler.. (Bravo sesleri, alkışar..)

Binaenaleyh yalan tedbirlere tevessül etmek isteseydim, ben bunun adına (Halk fırkası) demezdim. Başka bir şey diye bilirdim. Meselâ (sây misakı milisi) diye bilirdim, «sây heyeti milliyesi» diye bilirdim, bu belki aldatıcı bir şey olurdu. Fakat efendiler, radikal yürümek lâzımdır. Yapacağımız şeyin mutlaka bir manası ve madlulü olmalıdır ki, bütün cihan bilsin: Yeni Türkiye ne yapıyor? Hangi esaslar üzerinde yürüyor? Hakikatta başkalarını aldatmak zan edildiği kadar kolay değildir. Hiç bir vakit, cihan medeniyeti aldatabilereğimizi düşünmemeliyiz. Böyle bir zan, dünyanın en büyük gafleti içinde bulunduğumuza delâlet etmekten başka bir neticeye varamaz.

Efendiler! "Halk fırkası,, teşekkülü; İngilizlere, Fransızlara, İtalyanlara, Almanlara, dünyanın bütün medenî devletlerine ifade ounduğu zaman bunun bir manası olduğunu anlıyacaklardır. Çünkü: bu ilmî, fennî, içtimaî bir ifadedir.

Efendiler! Görüyorsunuz ki, yeni bir devreye girdiğimiz zaman yeni bir program, yeni bir ünvan ihtiyacında olduğumuzu hissediyoruz ve bunları hatırlıyoruz. Bu yenilikler muvacehesinde alelitlak bütün millet, nazarımda müsavidir. Benim için şu veya bu yoktur. Hiç bir ferd veya zümreyi başkalarına tercih etmeyiz. (Alkışlar...)

Hepimizin düşünmiye mecburolduğumuz şey, hakikatenbu memleket ve milleti kurtaracak dimağların, vatanperverlerin bir araya gelmesini temin etmekten ibarettir.

Elhasıl hattı hareketimizin tesbitinde aklın, ilmin ve tecrübenin hâkim olmasını istiyoruz.

Müsaade buyurursanız, müteferrik suallere geçeceğim: Bi

(Bitmedi)

— Mehmet bey bu gece kabalık etti.
— Mazurdur, borsada çok kaybetmiş.
— Bu mazeret değil, insan canı sıkılıp surat etmek istediği zaman, karısı ile yalnız oturur.

HARİÇTEN ALDIĞIMIZ HABERLER

Cezair valisi Dayı Hüseyin Pş. Fransız konsolosuna yelpaze ile vuruyor!.

Cezair'i nasıl aldılar?

Fransızların burayı ele geçirmek için buldukları bahane pek esrarengiz görünüyor!

Masal mı, tarih mi?. - Dayı Hüseyin Pş.ın yelpaze ile F. konsolosunu döğüşü - murabahacı bir yahudinin rolü - hadise nasıl oldu?

Paristen yazılıyor: — Cezair z senedenberi Fransızlar tarafından işgal edilmiş bulunur. Yüz senedenberi Fransanın olan Cezair kıtasının asırlarımü önümüzdeki haziranın üncü günü pek parlak meranle tesit edilecek... Hattâ sicümhur da bu vesile ile Cezaire gidecektir.

Cezair nasıl alınmıştı...? iz sene evel olan bu tarihî kanın üzerindeki esrar persi hâlâ kalkmamıştır. Tarihbazi pek ufak hadiseler var pek büyük vukuata sebep teşetmişlerdir. İşte Cezairin ansızlara geçmesinde de u bir hadise behane olmuş-

Cezair valisi meşhur Hüseyin Pş.

Pariste ahiren neşredilen him bir eser bu karanlık kal vakayı aydınlatacak bazi tikatleri ihtiva ediyor. Mafi hemen ilâve etmeli ki bu tikatlere de nispi nazarile malı Çünkü gene gizli nokar var. Fransızlar tarafından zaire asker gönderilmesine açan vaka şudur:

Cezairde o zaman Hüseyin ga namında bir Dayi yani anbuldaki padişahı temsil e bir hükümdar vardı. Cezair yılarına Fransızlar "dey" orlar. İşte bu Hüseyin Pabir bayram günü kendisini rike gelen Fransız konsolo-Deval namındaki adama eleki yelpaze ile vurmuş!... hareketi Fransa kralına — aman Onuncu Charles kral— bir tecavüz telâkki eden sols Dayi Hüseyin Paşa-

— Siz bana değil, Fransız kralına vurmuş oluyorsunuz. Benim hükûmdarım bunun cezasını verebilir!... demiş.

İşte bunun üzerine Hüseyin Paşa büsbütün hiddetlenmiş:

— Haydi, nereye gidersen git köpoğlu!... diye haykırmış... Konsolos derhal Fransaya dönmüş...

Fakat Hüseyin Paşa ile Fransız konsolosu arasında ne vardı?... Mesele şudur: Hüseyin Paşa Fransız bandıralı bir gemiyi zaptediyor. Bu harekete sebep de bir yahudinin Hüseyin Paşaya olan borçlarını vermemek için Fransaya kaçması, o zamanki Fransız hükûmeti bu yahudiyi himaye etmesidir. Dayı Hüseyin Paşa da Cezair sularına gelen ilk Fransız gemisini zaptetmiştir. Konsolos Deval işte bu gemiyi kurtarmak için mütemadiyen uğraşıp durmuştur. Vakanın çıktığı bayram merasimi esnasında da Deval gene Hüseyin Paşaya geminin iadesini söylemiş bunun üzerine Dayi da:

— Sen yahudininalıp kaçtığı paraları getrdin mi?... demiş, fakat konsolos gene israr edince Dayı da elindeki yelpazeyi Fransızın suratına indirmiştir.

Fransızlar bu hadisede hep Dayıyı kabahatlı addettikleri için tarih ve hakikat namına işin iç yüzünü aramak geçikmiştir. Fakat artık şimdi bir Fransız konsolosunun kabahatli olmasını söylemek bir kabahat değildir. Onun için bahsettiğimiz eserde bu noktaya ehemmiyet verildiğini görüyoruz.

Hiç şüphesiz ki Dayı da durup dururken bunu yapmamıştır.

Kim bilir zaten behane arıyan Fransız konsolosu Dayıyı kızdırmak için ne kadar aksilik etmiştir. Fransızlar hep Dayıyı kabahatlı addettikleri halde bunu hangi delile istinat ettirdikleri meçhuldür. Çünkü Dayı ile konsolos arasında geçen mükâlemeyi duyan kimse meydana çıkmıştır.

Yusuf Türki kim?..

Yalnız bahsettiğimiz eserde ise sahnenin şahidi olarak Yusuf Türki namında birinden bahsediliyor. Yusuf Türki, Dayının yanında bulunan bir çavuşmuş.. Fakat kendisi türkçeyi o kadar iyi bilmiyormuş. Halbuki gerek Dayı, gerek Fransız konsolosu türkçe konuşuyorlarmış. Bu heyecanlı sahneyi Yusuf Türki görmüş isede söylenen şeyleri lâyikile anlayamamıştır. Yusuf Türki kendi dostlarından birine yazdığı hususî bir mektupta bu vakayı anlatmıştır. Yusufun anlattığına göre vaka şöyle olmuştur:

Dayı Hüseyin Paşa geniş tahtinin üzerinde bağdaş kurarak oturuyordu. Bu esnada içeri giren adamlarından biri Dayıya:

— Rumîlerin vekili geldi... diye haber vermiştir.

Rumin demek ecnebi ve hıristiyan manasınadır. "Vekil" elçi, konsolos mekamında kullanılıyor. Konsolos girip de Dayı ile aralarında hiddetli, hiddetli birtakım sözler — ki Yusuf bunları anlamıyor — teati edildikten sonra Hüseyin Paşa yerinden kalkarak konsolosa doğru ilerliyor ve elinde sinek koğmağa mahsus tavüs tüyünden yapılmış gümüş saplı yelpazeyi Devalin yüzüne çarpmıştır. İşte Cezairin Fransızlara geçmesine başlangıç olan tarihî hadise... Fakat Yusuf Türki nin şehadeti de su götüren ayrı bir meseledir. Ondan

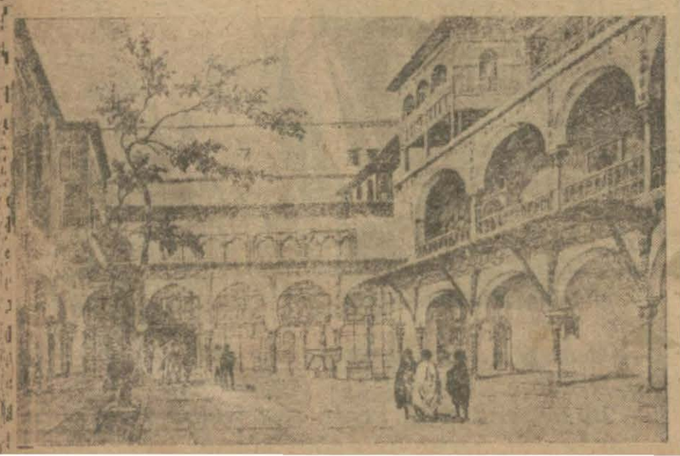

Arabistanda

Asi reis

Feysal Ed Derviş nereye götürülecek?

Londra, 11 (A.A) — Bir müddetten beri İbnisuudun kıtaatı tarafından takip edilmekte olan Faysal—Ed —Derviş ile İbnihatlin Küveyt toprağına iltica etmişler ve İngiliz tayyare kumandalığına teslim olmuşlardır. Bunlar ileride gönderilecekleri yer hakında bir karar verilinceye kadar Basra civarında küçük bir adaya götürülmüşlerdir.

DÜĞÜNDEN AVDET

Bruxelles, 12 (A.A) — Belçika kralı ve kraliçesi ile refakatlarında bulunanlar saat 8,15 te Bruxellese dönmüşlerdir.

Ispanyada

930 programı

Primoderivera

Madritten yazılıyor: — İspanyol diktatörü ceneral Primo de Rivera yeni sene zarfında takip edeceği siyasî program hakkında beyanatta bulunarak demiştir ki:

— Eserimi ikmal ederek birkaç ay sonra çıkması muhtemel buhrana karşı tedbir alacağım». İspanyada ilk defa bir hükûmet kendi kendine iktidar mevkiinden uzaklaşmağa hazırlanıyor, hem de altı ay evvelinden." Primo de Rivera çekildiktensonra kimlerin iktidar mevkiine geleceği ayri bir meseledir, Eski ricalden bazı maruf adamların isimleri ileri sürülmektedir.

Bugün

İkisi ortası...

Londrada aym 21 inde toplanacak olan bahrî tahdidi teslihat konferansına iştirak edecek olan Amerika heyeti ayın 16 sında İngiltereye vasıl olacak...

Heyete riyaset eden Hariciye Nazırı M. Stimson Amerikadan ayrılırken beyanatta bulunmuş, konferansın hedefi ne olduğunu anlatmıştı. Bu beyanatın görülen metninden anlaşılıyor ki Amerika Hariciye nazırı biribirine bağlı olan emniyet ve tahdidi teslihat meselesine temas etmekten kendini alamamıştır. Amerika Hariciye Nazırı bundan sekiz sene evvel toplanmış olan Washington konferansının neticesi olarak beş bahrî devlet — Amerika, İngiltere, İtalya, Fransa, Japonya — arasında verilen kararların şimdiye kadar sulhün bekası namına çok faideli neticeleri görüldüğünü söyledikten sonra tahdidi teslihat için toplanmış olan bu konferansın neticesinde vücude gelen vaziyetin, konferanstan evvelki dünya vaziyetinden daha iyi olduğunu söylüyor. M. Stimson bir taraftan demek istiyor ki alâkadar devletler arasında bundan sekiz sene evvel donanmaların tahdidi için verilen kararın tatbiki devletler arasında emniyet tesis etmiştir.

Tahdidi teslihatın emniyeti vücude getireceği fikri Fransız noktai nazarına mugayirdir. Fransızların şimdiye kadar defaatla izah ettiklerine göre evvelâ emniyeti tesis etmeli, ondan sonra tahdidi teslihat kendiliğinden olabilecektir.

Amerika ve İngiliz noktai nazarlarile Fransızların iddıası arasındaki farkı bir tarafa bıraktıktan sonra Amerika Hariciye nazırının beyanatındaki diğer esaslı noktayı kaydetmeli:

M. Stimson diyor ki: "Bir milletin müdafaa vasıtaları az oldukça o millet kendini emniyette hissetmez. Fakat bu vasıtaları çok olursa o zaman o milletin komşusu kendini emniyette hissedemez.„

M. Stimson konferansın bu iki nokta arasında bir yol tayin ederek mesaisini intaç edeceğini söylüyor.

Lnodra konferansında bulunacak olanlar hep hüsnü niyetten, sulhün takviyesinden bahsediyorlar. Şüphesiz ki böyle bir içtimaa iştirak edecek olanlar daha karşı karşıya gelmeden bedbinlik izhar edemezler. Her taraf bir netice elde etmek istiyor. Fakat hep hüsnü niyet ve sulhün takviyesinden bahsedilmesine rağmen karşı karşıya gelecek bu diplomatlar son derece uyanık davranarak fedakârlığın asgarîsini yapmak menfeatin de azamîsini elde etmek için hazırlanıyorlar.

Isviçrede

Beynelmilel mesai

Cenevre, 11 (A.A) — Kömür meslesini tetkik etmekle uğraşan konferans patronların mümessilleri ve M. Albert Thomasın beynelmile mesai bürosu namına verdikleri izahat üzerine beynelmilel mesainin tanzimi için amele ücretleri meselesinin bir müddet daha tetkik ve tamikma lüzum görüldüğüne karar verimiştir. Çalışma müddeti meselesi hakkında da bir müddet fikir taatisinde ve müzakerede bulunduktan sonra tahrir heyeti bu husus hakkında bir metin kaleme almağa memur edilmiştir.

Fransada

İngiliz cevabı

Paris, 11(A.A)— Londrada toplanacak bahrî konferans hakkındaki Frasnız noktai nazarlarını bildiren muhtıraya İngiltere hükûmetinin verdiği cevap Fransız hariciye nazaretine tevdi edilmiştir. İngiliz muhtırası

Felemenkte

Iş uzadı

Müzakerelerin bitmiyeceğinden şikâyet ediliyor

Lahey, 11 (A.A) — Alacaklı devetlerin murahhasları saat 15 30 da toplanarak Alman murahhas heyetinin muhtırasını kendi aralarında tetkik etmişler, saat 17de de Alman murahhasları ile müzakereye başlamışlardır. Murahhaslar mazinin tasfiyesi ve demiryollar tarifesi hakkında ki Alman -Amerikan itilâfının metnine ait müsavedde üzerinde kat'î surette mutabık kalmışlardır.

Almanyanın beynelmilel tediyat tevdiatına müteallik mesele mütehassıslara havale olunmuştur.

Pazartesi günü öğleden sonra muallâk meselelerin müzakeresine devam olunacaktır.

Alman borçlarının menkul bir hale ifrağı meselesinin müzakeresi esnasında M. Tardi Young plânı tastik edildikten sonra Almanyanın borçlarının menkul haline getirilmesini güçleştirmemek için ecnebi memleketlerde kredi muamelelerine girişmemesi lâzım geldiğini söylemiştir. M. Molden'hauer Young plânının böyle bir kayit ve tahdidi havi olmadığını iddia etmiş, Almanyanın Keuger firması ile bir kayıt istikraz müzakeresine başlamış olduğunu ve bu istikrazın Young plânı mer'iyet mevkiine konduktan sonra aktedileceğini ilâve etmiştir. M. Tardieu bu cihete itiraz ederek M. Brinad'ın Paristeki Alman sefiri M. Fon Hosceh'e bu istikrazın aktine muvafakat edemiyeceğini evvelce söylemiş bulunduğunu hatırlamıştır.

M. Molden hauer bu istikrazın alacaklıları endişeye düşürmemesi lâzım geldiğini söylemiş, ve bundan başka haricî istikraz hususunda Reichs bankın rey ve mütaleasını almak icap ettiğini ısrarla beyan etmiştir. M. Tardieu ile M. Snowden Alman murahhasın bu noktai nazarını tenkit etmişlerdir.

Bunun üzerine M. Cheron Young plânında müsarrah olan ve Almanyayı borçlarının birinci kısmının menkul hale ifrağını kolyaştırmağa mecbur eden bir maddeyi ukumuştur.

Celse salı gününe talik edilmiştair. M. Tardieu, M. Fon Coutiusile M. Wirth yarın müeyyideler meselesi hakkında görüşeceklerdir.

MACAR TAMİRATI

Lahey, 11 (A.A)— Fransız, İtalyan ve İngiliz murahhasları ile küçük itilâf hükûmetleri murahhasları yarın Macarlarla cereyan edecek müzakerelere esas olacak noktaların intihabı hususunda mutabik kalmışlardır.

FRANSIZLARIN ŞİKÂYETİ

Lahey, 11 (A.A) — Alman tamiratı komisyonunda M.Cehron murahhas heyetler rasında yarın resmî surette cereyan eden mükâlemelerin tevekkuf hainde olduğunu ve bu görüşmelerden mütevellit vaziyette bir değişiklik olmadığınıgördüğünden dolayı müteessir bulunduğunu Alman murahhasların düşünmek yahut hükûmetlerinin fikrini almak için sık sık mühletler istediklerini söylemiştir.

M. Snowden müzakerelerin lüzumundan çok fazla sürdüğünü bumünakaşaların neticelendirilmesinin tecviz edilemiyeceğini söyledikten sonra demiştir ki biz hayatımızı Laheyde geçiremeyiz murahhaslar tam bir salâhiyeti haiz olduktan sonra Alman murahhas heyetinin yaptığı gibi mütemadiyen hükûmetlerinin yahut bazı ricalin fikir ve mütalealarını sormak lüzumu ile karşılaşmazlar. Bu sözlerden sonra M. Snowden alacaklı devletlerin murahhas heyetlerine buldukları tesviye suretlerini protokol lâyihasına dercettirimelerini,bu lâyihanımAlman murahhas heyetince tetkik edilmesini ve Alman murahhaslarının lâyihayı kabul etmediklerini bildirmelerini tekif etmiştir.

M. Snowden sözlerine şu netatbikine devam edilmesini Young plânına tercih ediyorsnız istediğinizi yapmağa hazır bulunuyorurz„

ALMANYANIN CEVABI

M. Fon Courtius verdiği cevapta Alman murahhas heyetinin muallâk bulunan bütün meseleler hakında iki saata kadartahriren cevap vermeğe hazır olduğunu sölemiştir. M. Courtius teklif ettiği bir tesviye suretinde demiryollar vergisine ait aylık taksitlerin her aymon beşinci ve bütçeye dahil borçların her ayın otuzuncu günü tediye edilmesini ileri sürmüştür.

M. Snowden Alman murahhas heyetinin vaziyetinde görülen bu hayırlı değişiklikten memnun kaldığını söylemiş ve M. Fon Courtiusun teklifini kabul ettiğini ilâve eylemiştir.

KÜÇÜK İTİLÂF DEVLETLERİ

Lahey, 11 (A.A) — Alacaklı devletlerin mümessilleri Altaetkik etmek için saat 15 te toplanacaklardır. Bu mümessiller Cenevreye hareketini vukuatın evkile tehir etmiş olan M. Fon Courtius'u saat 17 de istima edeceklerdir.

Fransa, İtalya ve İngiltere mümessilleri bu sabah küçük itilâf hükûmetlerinin murahhasları ile müşavere etmişlerdir. Bu mümessil ve murahhaslar öğleden sonra yeniden görüşecekler, ondan onra Macar murahhası ile mükâlemeye girişeceklerdir.

BİRERBİRER GİDİYORLAR

Lahey, 11 (A.A) — M. Adatci Cenevreye gitmiştir.

M. Jaspar salı günü Büreksele gidecektir.

M. Tardieu salı günü Fransız meclisinin açılışında hazır bulunmak üzre parise dönecektir.

M. BRİAND CENEVREDE

Paris, 12 (A.A)—M. Briand refakatında M. Peselon ile M. Leje bulundukları halde Cenevreye gitmek üzre saat 11, 45 te

Son Haberler

Ankara Paket gümrüğünde bir ihtilâs

Mes'ul Muhasip tevkif edildi

İhtilâs edilen para mühimdir: 40 - 50 bin lira kadar tutuyor

ANKARA, 12. *(Telefonla)* — Ankara paket gümrüğü idaresinde dün mühim bir ihtilâs meydana çıkarılmıştır. Hadisenin kahramanı paket gömrüğü muhasibi mes'ulü ve veznedarı Osman Kemal Ef. bugün tevkif edilmiştir.

Bu mesele etrafında paket gümrüğü müdürü Nurettin Bey şu izahati vermiştir:

— Ben buraya geleli iki ay oldu. Bu iki ay zarfında Osman Kemal E. ayda 90 kûsur lira alan bir memurun yapamiyacağı tarze hareket ve sarfiyati nazarı dikkatimi celbetti. Kendisile alâkadar olmağa başladım.

Geçen gün bize 2000 lira depozito olarak para yatıran Elektrik şirketinin tediye ettiği paranın nereye ve ne suretle kayt edildiğine dikkat ettim. Muhasibi mes'ul Osman Kemal Ef. 2000 lirayı makbuza kayt ederek sahiplerine vermiş ve dip koçana altı kuruş kayt ettikten sonra kasaya da altı kuruş gibi pek cüz'î bir para bırakmıştır. Meseleye vaziyet ettim.

Bu makbuzun dip koçanın istedim ve diğer bazı makbuzları da tetkik ettim. 500 liralık bir makbuzun da dip koçanına 4 kuruş olarak geçirildiğini gördüm. Tetkikat devam ederken vaziyetin fenalaştığını hissedenOsman Kemal E. şapkasını dairede bırakarak kaçtı. Mesele den derhal müdüriyeti umumîyeyi haberdar ettim. Tetkikat sırasında sabit olan neticeye göre, ihtilas faliyeti 928 senesinden beri devam etmiş ve bilhassa yüz liradan yukarı tediyat üzerinde yapılmıştır. Osman Kemal E. paket gümrüğünün mühasibi mesullüğünü 926 dan beri yapmıştır."

Meseleye Gümrükler umum müdürlüğü müfettişlerinden Adil Bey vazıyet etmiştir. Polis tarafından Osman Kemal E. taharri olunmus ve sol fasal suyu civarında kireç ocaklarında saklandığı haber alınarak bu ocaklardan birinin konuğunda yakalanmıştır.

Üzerinde 327 lira para çıkmıştır.

Osman Kemalin eshabı masalihe vermiş olduğu birçok makbuzlar üzerinde bu suretle büyük bir sui istimal ve ihtilâs yaptığı ve bu ihtilâs miktarının 40-50 bin liraya yakın olduğu tahmin edilmektedir.

Bu ihtilâslar meyanında Ankara palasın paket halinde Avrupadan getirttiği 100.000 liraya yakın eşya için tediye ettiği gümrük resimleri üzerinde de cerevan ettiği anlaşıldı.

Osman Kemalin evi taharri edildi.

İki çocuklu ailesini terkederek metresile yasadığı ve evinde 2000 liralık mobilye bulunduğu tesbit edildi kendisinin hariçte ticaretle de meşgul olduğu ve mobilyeci İlya ile müştereken iş yapmakta olduğu anlaşıldı.

İktısadî inkişafa doğru..

İstihsalâtın tezyidi için hazırlanan proje Başvekâlete takdim edildi

ANKARA, 12 (Telefonla)— İstihsal kabiliyetimizin tezyidi ve iktısadî inkişafımız için hazırlanan projeler idarî, fennî ve iktısadî olmak üzre üç kısım olarak hazırlanmıştır.

Bunlarıda ayrıca süratle netice verecek ve netice vermesi zamana muhtaç olacak tedbirler olmak üzre ikiye ayrılmıştır.

Proje Başvekil Paşa Hazretlerine takdim edilmiştir.

Ankaranın su ihtiyacı

ANKARA, 12 (Telefonla)— Ankara su ihtiyacını temin ve icap eden fennî tesisatı vücude getirecek olan Alman grubu ile Maliyede cereyan eden müzakere son safhaya girmiş ve bir çok noktalarda itilâf olmuştur.

Darülfünun ıslahatı tasvip edildi

ANKARA, 12. A. A. — Darülfünun divanınca Darülfünunun ıslahına ait ittihaz edilen mükarreratın Maarif Vekâletin cetasvip edilmediği hakkında intişar eden haberler doğru değildir.

Baş Vekil Pş. Himayei etfalde

ANKARA, 12. A. A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri bugün himayei etfal cemiyeti merkezi umumîsini ziyaret ederek cemiyetin faaliyet ve mesaisi etrafında malûmat ve izahat almışlar ve müteakiben merkezi umumî binasındaki tesisatı gezmişlerdir. Başvekil Hazretleri çocuk bahçesini gezerek bahçede oynamakta olan yavrular ile yakından alâkadar olmuş ve cemiyetin faaliyetini ve mesaisini takdir buyurmuşlardır.

85 randımanlı bir nevi ekmek çıkarılırsa halkın lehine olarak fiat 3 kuruş daha indirilebilir.

Ucuz bir nevi ekmek çıkarmak mümkün

Bu takdirde ekmek yüzde 85 randımanlı ve muqaddi olacaktır

Ekmek 12 kuruşa satılacak

Çeşniye mısır ve arpa karıştırılacak

Fakat ekmek evsafından hiç bir şey kaybetmiyecek

Mütahassıslar bu husuta ne diyorlar?

Zahire Borsası kimyageri Nureddin Münşi B.

Hükûmet, memleketimizin mahsülâtından âzamî istifadeyi ve tasarrufu istihdaf eden bir nevi ekmek meselesile ehemmiyetli surette meşgul olmaktadır.

Bu husasta Ticaret ve zahire borsası kimyağeri Nurettin Münşi Bey tarafından tanzim edilen raporla diğer mütahassısların mütaleaları ve memleketin istihsal vaziyeti İktisat vekâletince tetkik edilmiş ve lâzımgelen esasları muhtevî bir kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Umumiyetle mütahassıslar, İtalyada tatbik edilmekte olan 85 randımanlı ve çavdarlı undan mamul ekmeğin ihtiyaca kâfi olduğu ve bunun kilosu 12 kuruşa satılabileceği kanaatindedir.

Bu hususta yapılan resmî tecrübeler, memleketin mısır ve arpa gibi bol ve ucuz mahsullerinden yüzde on kadar karıştırılmak suretile bir çuval undan 102 ekmek çıkarılabileceğini göstermiştir. Yerli zahirelerin ihtiyaçtan fazla olması dolayisile vaziyetin bu millî tasarruf tedbirinin tatbikine çok müsait olduğu anlaşılmıştır.

Zahire ehli hibresinden Nuri Bey, bu mesele hakkında şunları söylemiştir:

—Tek ekmek sisteminin tatbiki gayet kolaydır.

Çünkü Emanetin talimatına rağmen şimdi kullanilan ekmeklik unlar bir nevi ekmek için tesbit edilen terkibe yakındır. Yapılacak şey, filen mevcut olan bu vaziyete resmî bir şekil vermek suretile ekmek fiatini lâyık olduğu hadde indirmek ve değirmencilerle fırıncıların hile yapmalarına meydan vermemekten ibarettir.

Emanet ekmeklik unların 78 randımanlı olmasını istediği halde fırınlardaki unlar 82 randımanlıdır.

Bu unların içinde, buğdaya nisbetle 4 kuruş kadar daha ucuz olan çavdar yüzde 20 - 30, kadar bulunmaktadır. Bazi fırınlar, bunlara yüzde beş mısır unu da karıştırıyorlar.

Unun randımanı 85 olmakla ekmek nefasetini kaybetmez, bilâkis daha nefis ve müğaddî olur, ikinci nevî undan da istifade edilir. Bu seneki buğdayların ekserisi yumuşak cinsten olduğu için yüzde 85 randımanlı ekmeğin rengi beyaz olacaktır. Francala yalnız hastalara mahsus olmalıdır.

Yüzde 85 randımanlı unun miktarı yüzde ondan fazladır ki gıda itibarile yüksek olduğuna delildir. Tek ekmeğin terkibine yüzde on beş çavdardan başka yüzde on kadar arpa ve mısır ilâve edilebilir.

Şimdi gibi ince bunları ekmeklik unlara karıştırarak fuzulî bir kazanç temin edenler, bir nevi ekmek kabul edildikten sonra bunu açıkça yapmağa mecbur tutulacaklarından ekmeğin kilosunda halkın lehinde lâakal üç kuruşluk bir tasarruf olacaktır. Şimdi, değirmenlerin muhtelif cins un çıkarmaları, pasta ve francala gibi lüks imalâta mahsus has unların da ekmeklik unların içinden ayrılmasını mücip olduğundan yalnız bir nevi un yapmak mecburiyeti vazedilince bu gibi suistimallerin önüne geçilebilecektir.

Tek ekmek sistemi ile birlikte ekmek narhına buğday fiatının esas tutulması cihetine gidilirse bu memleket meselesi kat'î surette halledilmiş olacaktır. Randıman 88 olduğu takdirde ekmeğin içine ikinci nevi undan başka razmal de girmiş olacaktır."

Nuri B.

Emanet İktısat ve Sıhhiye müdüriyetleri tek ekmek meselesi ile henüz meşgul olmadıklarını ileri sürerek bunu esas itibarile muvafık addetmekle beraber mütalâa serdedebilmek için tetkikata lüzum görmektedir.

Aldığımız malûmata göre, bu iş bir hükûmet meselesi olduğundan, tatbik edilince kontrol hususatı da hükûmet teşkilâtile yapılacaktır. Bu hususta hazırlanacak talimatname ile ziraat müsteşarı İhsan Abidin Bey meşgul olmaktadır.

Ticaret Odası da memleketin mahsulâtını himaye mahiyetinde olan bir nevi ekmeğin kabulüne taraftardır.

Bir vapurun dümeni bozuldu

Evvelki gün limanımıza gelmek üzre Köstenceden hareket eden İngiliz bandıralı Den Hani ismindeki geminin dümeni sakatlanmış ve suların akıntısına kapılmıştır. Vapur süvarisi bu vaziyet karşısında telsizle istimdat etmiş ve derhal Semperparatös tahlisiye gemisi gitmiş, vapuru çekerek limanımıza getirmiştir.

Hilekâr esnaf teşhir edilecek

Emanet, hilekârlığı sanat itti haz eden esnafı teşhir etmek tasavvurundadır.

Teşhir filinin kanunî mavzutımıza muvafık olması için tetkikat yapılmaktadır. Şayet buna karar verilirse cürüm yapan ticarethanenin kapısına bir lâvha asılacak, ayni zamanda gazetelerle de keyfiyet ilân edilecektir.

Intihar mı? Cinayet mi?

Behçet beyin annesi ve sık sık evine gittiği Makbule H. ne diyor

Tıbbiyeli Behçet Ef. nin geçenlerde naşı denizden çıkarıldığını ve zavallının bir cinayete kurban gittiğinden şüphe edildiği cihetle zabıtaca tahkikat yapıldığını yazmıştık.

Behçet B. in validesi Nadire H. dün kendisile görüşen bir muharririmize bu esrarengiz mesele hakkında şu izahatı vermiştir:

— Oğlum Behçet 21 teşrini sani perşembe günü halazadesini ziyarete gideceğinden bahs ile evden çıktı. Bilâhare eskiden ahbabımız olan Makbule H. in evine gitti. Makbule H. in 17-18 yaşlarında Nadire isminde bir kerimesi vardır. Behçet her hafta mektepten çıkınca oraya gider, bir müddet oturur ve Nadire H. dan okumak için roman ve mecmua alırdı.

Behçet E.

O gün gene bunların evine gitmiş ve Makbule ile Nadire H. ların söylediklerine göre bir müddet oturup konuştuktan sonra eve dönmek için çıkmış, gitmiş.

Çıkış o çıkış. Ondan sonra cesedi bulununcıya kadar akibetinden hiç bir haber alınamamış...

Nadire H. in annesi Makbule H. da diyor ki:

— Behçet o gün bize geldi saat 19 a kadar oturdu sonra evine gitmek için çıkıp gitti. Bize o gece annesinin üvey nederile kavga ettiğini söyledi. Ben kızım Nadireyi bundan 2 sene evvel Ziya B. isminde birine nişanladım. Fakat nişanlısına iyi bakmadığından ve askere de gittiğinden nişanı iki ay sonra bozdum. Kızım Nadire Behçetle nişanlı değildir. Ziya B. Behçeti yalnız iki defa gördü. Arada kıskançlık gibi bir şey yoktur. dedi.

Zabıta bu esrarengiz meselede mühim bir iz üzerinde yürümektedir.

Kambiyo

İhtiyaç listesi tanzimi sırasında bankaların da mütalâalarının sorulması muvafık görülmüş ve bankalara tebligat yapılmıştı. Bankalar peyderpey cevap vermiye başalmışlardır.

Maliye müsteşarı Ali Rıza B. bir muharririmize şunları söylemiştir.

"— İhtiyaç listesi hakkındaki mütalâalarını istediğim bankalar cevap vermiye başlamışlardır. Cevaplar tetkik ve tasnif olunmaktadır.

İçlerinde muvafık bulunacak mütalâalar nazarı dikkate alınacaktır...

Öğrendiğimize göre Selânik bankası, ihtiyaç haricinde yaptığı bir kambiyo muamelesinden dolayı, borsa kanununun 48 inci maddesi mucibince, borsa meclisi idaresince verilen karar üzerine, on beş gün müddet ile borsada kambiyo muamelesi yapmaktan menedilmiştir. Maliye müsteşarı Ali Rıza B. bu husustaki süalimizi teyit etmiştir.

Müsteşar B. yeni borsa nizamnamesi projesinin Maliye vekâleti tarafından gönderildiği hakkındaki neşriyatın yanlış olduğunu söylemektedir.

Kadın birliği

Dün toplandı. Birlik ziyafetlerine yerli tuvaletle gidilecek

Kadın birliği polis meselesinden vazgeçti

Kadın birliği reisi Lâtife Bekir H.

Türk kadınlar birliği heyeti idaresi dün bir içtima akdederek muhtelif meseleleri müzakere etmişlerdir. İçtimai müteakip kendilerile görüşen bir muharririmize Birlik reisi Lâtife Bekir hanım şu izahatta bulunmuştur:

— Heyeti idare mutat içtimaını akdetmiştir. Maamafih bazı mühim meseleler de konuşulmuştur. Geçen hafta verilmesi mukarrer olan Nebahat hanımın konferansı yerli maliar sergisi dolayısile teehhür etmişti. Bu konferans bu hafta içinde Birlik binası daiilinde verilmiş olacaktır. Diğer taraftan ayni gün iki sene evvel civar vilâyetlerden celbettiğimiz yerli malları teşhir edeceğiz.

Aym 26 sında Türkuvazda verilecek ziyafetimizi vereceğiz. Bu toplantıya azalarımızın mümkün olduğu kadar yerli elbiselerle iştirak edeceğini zannediyoruz. Biliyorsunuz ki bundan evvel verdiğimiz çayda da hanımlarımızın bir kısını yerli kumaştan elbise giymişlerdi. Onlar hiç bir veçhile Avrupa malı giymiş hanımlardan zerafetçe geri değillerdi. Birlik elinden gelen her faaliyeti bu sahada yapacaktır...

Lâtife Bekir hanım kadın polis hakkında sorduğumuz suale gülerek şu cevabı verdi:

— O meselede ısrarı muvafık görmedik ve ya... görülmedi...

Müsademe tahkikatı evrakı

Bir haftaya kadar Ağırcezaya veriliyor

Hrisi ve *Varna* vapurları arasında vukua gelen müsademe tahkikatı devam etmektedir. Müstantiklik tahkikatı kuvvetle temin olunduğuna göre nihayet bir hafta zarfında hitam bulacak ve evrak ait olduğu mahkemeye intikal edecektir. Alâkadarlar bu mahkemenin ağırceza olacağını tahmin etmektedirler. Ayni zamanda müddei umumîlik tarafından yapılan ilk tahkikat ehemmiyetle yapıldığı için mes'ulün tesbit edileceği muhakkak görülmektedir. Diğer taraftan birinci ticaret mahkemesindeki hasar tahkikatı da devam etmektedir. Ehli vukuf hasar hakında raporunu ihzara devam etmektedir.

Çankaya motörü kaptanının tevkifi

Evvelki gün Haliçte bir kaza olmuş ve Çan Kaya motörü bir sandalın devrilmesine sebebiyet vermişti. Motör süvarisi Mehmet kaptan nöbetçi sulh hakiminin kararile tevkif ve adliyeye sevkolunmuştur. Hadiseye müddei umumlik vaziyet etmiştir. Kaptanın temadii mevkufiyeti ancak müstantiklik kararile belli olacaktır.

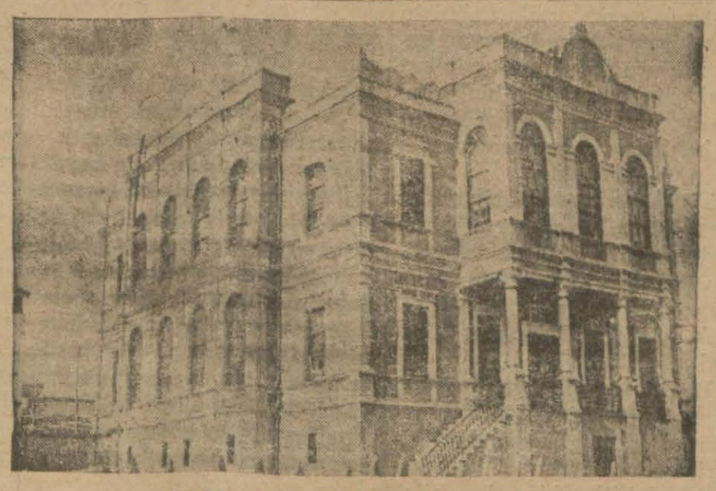

Safranbolu hükûmet konağı..

ANADOLUDA MİLLİYET

Cinci Hocanın köyü

Safiranbolu nasıl yerdir, yollar, mektepler, köprüler..

(Safranboludan muhabirimiz yazıyor):

Eski Viranşehir sancağının merkezindeyim. Safranbolunun asıl ismi Taraklı boludur. Civarında safran çıktıktan sonra Safranbolu olmuştur. 215 köylü, 62,000 nüfuslu güzel bir kasabadır. Safranboluyu ilk gören bir seyyah içinde tatlı bir heyecan hisseder. Burası dereler içinde eciş bücüş bir şekilde kurulmuş, garip manzaralı bir yerdir. Dar, karışık, inişli, çıkışlı sokaklarile bu kasaba geceleri insana mağaralarda geziliyor hissini vermektedir. 795 senesinde Osmanlı devletine iltihak eden bu şehrin ehalisi mahsur oldukları zaman su ihtiyaçlarını tatmin için şimdiki hükûmet konağının bulunduğu yerden dereye kadar kayalar içinde bir tünel kazmış ve bir sarnıç yapmışlar. Bu sarnıcın âsârı elân mevcuttur.

Osmanlı tarihinde mühim rol oynamış olan Cinci Hola da Zonguldağa üç saat mesafede ki Kızıl beli köyündendir.

Umrana gelince: Kasabada bir hayli yol, mektep, köprü yapılmıştır. Safranbolunun gayretli bir kaymakamı var. Bu zatın himmetile köylerde köy kâtiplikleri tesis edilmiştir. Bu kâtipler her hafta merkeze rapor verirler.

Bu teşkilât vilâyetçe de takdir edildiğinden diğer kazalara da tamim edilecektir. Kaymakam Fuat Bey, tam (38) köyde hükûmet konağı yaptırmıştır. Bundan mada 83 kilometrelik köy yolları yapılmış ve nahiyelere 64 kilometrelik telefon hattı temdit edilmiştir.

Kaza dahilinde Millet mektepleri teşkilâtı da mükemmeldir. Geçen sene 3000 kişi okutturulmuştur. Seyyar Millet mektepleri de 363 kişiye şehadetname vermiştir.

Kaza varidatı 285,330; masrafı 95,850 liradır. Merkeze senevî irsalâtı ise 200,000 liradan fazaldır. ki cidden şükrana layıktır.

RAGIP KEMAL

Millî iktısat ve tasarruftan ne anlıyoruz?

İbrahim Fazıl B. in fikri

Ferdî ve içtimaî tasarruf

Tasarrufu aile terbiyesine koymalıyız

İş Bankasının takdire lâyık teşebbüsü

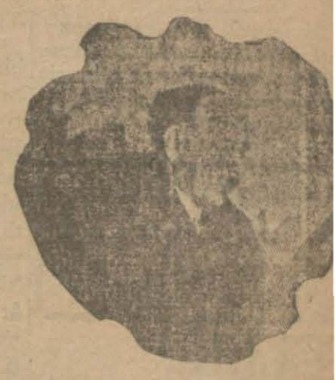

Müderris İbrahim Fazıl B.

İktısadî muvazeneyi tesis ederken dikkat edilecek bir noktа

Darülfünun iktisat müderrislerinden İbrahim Fazıl Bey Millî iktisat ve tasarruf anketimize şu cevabı veriyor:

— Ben Millî tasarrufu iki manada alıyorum. Ferdî manada tasarruf, içtimaî manada tasarruf. Ferdî manada tasarruf demek her ferdin iki kazanıp bir yemesi demektir. Binaenaleyh, içtimaî mesele mevzubahs olmasa da her fert bunu yapmakla mükelleftir. Bir defa âti endişesi bunu icabettirir. Bu, fikri ihtiyatînin en iptidaî kaidesidir.

Ferdî menfeatler de bu suretle tahaddüs eder. Fakat, bu hal, fertlere bir takım menfaatler temin etmekle kalır zannedilmesin. Bu hal, ayni zamanda cemiyetin servetini tezyit eder ve sermaye denen kütleyi husule getirir ki memleketin istihsali de bu suretle takviye edilmiş olur. Teessüfle söyliyeyim ki biz bu sahada çok yayayız. Diğer vatandaşlarımız, bilhassa Yahudiler, Rumlar ve Ermeniler bu sahalarda fersah fersah bizi geçmişlerdir. Yahudilerde tasarrufa irsî bir kabiliyet ve temayül vardır. Çocukların ilk önce öğrendiği tasarruf kaideleridir.

Fikri ihtiyat onlarda aile terbiyesinin en kuvvetli bir rüknünü teşkil eder. Diğer vatandaşlarımızda da ayni hali görüyoruz. Bizim istihsal sahasında biraz geri kalmamızın sebebi tarihîsini kısmen buna atfedebiliriz. Kısmen diyorum. Çünkü bunun sebebi şüphesiz ki yalnız bu değildir. Herhalde bundan sonra tasarruf terbiyesini aile terbiyesinin yanına ithal etmeli, mekteplerimizde buna ehemmiyet vermeli, halk terbiyesi mesuliyetini üzerine alan Matbuat da bu işi benimsemelidir. Bu noktai nazardan muvaffak olmuş bir Millî bankamız olan İş Bankasının yaptığı hizmeti bir iktisatçı sifatile kemali fahr ile zikretmemek kabil olamaz. İçtimaî sahaya gelince: bu, fertleri birer birer mütalâa etmez. Hattâ fertlerde olduğu gibi nakdî dahi nazarı dikkate almaz.

Nazarı dikkate aldığı, memleketin iktisat müvazenesidir. Memleket kabil olduğu kadar kendi sermaye ve kendi kuvayi tabiîyesi, kendi sayinin mahsulü ile geçinmeli, istihsalâtı, ihtiyaçlarile tevazün etmelidir. Fakat bunu demekle: «her memleket, bir iktisadî kül teşkil etmelidir, ticareti hariciyeye de ihtiyaç yoktur» gibi şoven bir fikri müdafaa ettiğim zannedilmesin. Ticareti hariciyeye kapılarını kapayan milletlerin ihracatı da o nisbette az olur. Bu, iktisadî muvazeneyi bir taraftan temin etmek isterken, diğer taraftan ihracatın tenaküsü neticesinde ayni muvazenenin bozulması ve belki fena yollara gitmesi neticesini tevlit edebilir.

Onun için bir memleketin, iktisadî muvazene tesisini isterken dikkat edeceği nokta, kendi istihsal kabiliyeti dahilinde olan şeyleri hariçten getirmemek ve onları dahilden temin etmek gayesine matuf olmalıdır. Bugünkü hareketi iktisadiyeden maksat da bundan başka bir şey değildir. Bugün şüphesiz istihsal kabiliyetinde olmadığımız birçok şeyler vardır. Meselâ makine gibi pek lâzım olanları hariçten getirmekte devam edeceğiz. Yalnız istihsal kabiliyetinde olduğumuz birçok şeyler, meselâ ziraî mahsulâtımız ve sonra melbusat mâline yarayan, gıda teşkil eden birçok maddeler bu meyanda dır. İşte bunları mümkün olduğu kadar dahilden temin edeceğiz. Cinsten, zarafetten fedakârlıkta bulunacağız. Ta iktisadî muvazenemizde bu husnü tesir edebilsin. Mamafih şunu da söylemek isterim ki bu hususta yalnız hissiyata hitap etmek kifayet etmez. Ayni zamanda menafie de hitap etmelidir. Binaenaleyh, istihlâki tahdidi veyahut istihlâk eşyasının Millî veya gayri Millî olduğuna göre bir tefrik yapma hususundaki propagandaya ne kadar ehemmiyet vermek lâzımsa kabili terakki olan sanayimizi de ileri götürmek ve bunlarda ucuzluğu temin edecek surette ferdî ve kanunî yollarla birtakım teşebbüsatta bulunmak, nihayet bir kelime ile şuurla bir istihsal politikası tesbit etmek o nisbette elzemdir. Bugün kemali minnetle görüyoruz ki İktisat vekâletini çalışıp halletmek istediği mühim dele de budur. Mu sahada terakki ne kadar kabil olursa millî tasarruf ta o kadar iyi temin edilmiş olur.

Güzellik müsabakası

Mübeccel Namık H. kraliçe oldu

Mübeccel Namık H.

Dün Türkuvaz salonlarında güzellik kıraliçesi intihabı yapılmış ve müsabakaya iştirak etmiş bulunanlardan Mübeccel Namık Hanım Hakem heyetince en güzel ilân edilmiştir.

Heybelide yangın

Dün sabah Heybeli ada Bahriye mektebinin bacası tutuşarak yangın çıkmışsa da öndürülmüştür.

DOSTLARINIZ

HAVA GAZI istimalinin verdiği konfor ve tasarruftan size sitayiş bahsedeceklerdir. İstiklâl caddesi No 34. Tel. B. O. 1570 (gönderilmiştir)

Milliyet

ırın Umdesi "*Milliyet*" tir

Kânunusani 1930

REHANE — Ankara caddesi 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul

Telefon numaraları: İstanbul 3911, 3912, 3913

ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için	Hariç için
ylığı	400 kuruş	800 kuruş
„	750 „	1400 „
„	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez deti geçen nushalar 10 kuruştur. azete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. azetemiz ilânların mesuliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Dün hararet en çok 16 en az 10 ece idi. Bugün rüzgâr müte- vil hava bulutlu olacaktır.

TELEK

izeller ve Hakemler

kinci senedir ki Cümhûri- refikimiz güzellik müsaba- yapıyor. Geçen sene Türk elliğini bihakkin temsil e- k kimse bulunamamasına nen bu sene de bu işe sarıl- ı ciddî bir âzim mahsulidir. azmın kuvvetini bu sene ki ce üzerine gelecek sene de abaka yapılırsa, büsbütün lir edeceğiz. Çünkü hatır ül bertaraf refikimizin delâ e görülen güzeller değil kiyeyi hattâ İstanbulun bir allesine bile nisbette düşü- cek kadar orta hallidirler. zinde şirinleri, sevimlileri değil... Lâkin bununla, bir leketin en güzeli olmak a- adaki fark pek barizdir de- ni? Vakıa bu güzellerin seçmek için: «Türkuvaz» ssesesine davet edilmiş o- zevat arasında değilim. F- ben onların yerinde olsam: Bu hanımların içinde Türkiyenin en güzel hanımı ola'bilmek tenasüp ve endamda kimse bulamadık... Reyden istiâf ediyoruz derim. Bunu nce de doğru söz söyledi- için oradan bir münasip ale ile oğratılırdım. Güzel bir allah vergisidir. bir şeydir. Lâkin güzel olmak kusur, ayıp değildir. n için bu sözlerim müsaba- a girmiş olanları rencide et e gerektir. Alelhusus ben özlerimle kendini gazete sü arile âleni çayhanelerde ermek istemiyen binlerce k hanımın fikrine de ter- an oluyorum. Esasen bir te veya o kabil hususî müsenin bir hanıma:

— Siz Türkiyenin en güzeliz! demesi tabiî bir şey ifa- etmez... Ancak böyle dar adet ve sahada seçilmiş o- güzel bütün dünya güzelle- n arasında görünmek üzre helmilel müsabakaya girer- değişir... değil mi?

ir dostum geçen geçeki gü- er balosuna gitmişti... Ba- u hesabı verdi:

— 750 kart yani 1500 davetli, er buçuk liradan 7500 lira ek parası... Türkuvazda tihlâkâtında yüzde 50 si... kaç bin lira eder... Gelecek bu işin imtiyazını isteye- m... alırsam yarısı bana sı Tayyare Cemiyetine... dersin?

ondrada Halit B. fendiye: Mektubunuz geldi. Bendeniz gaf yapmakla maruf olmama rağmen o söylediğiniz yazıdaki şey bir gaf değildi. Çünkü girdiğimi yazdığım yer Tokatliyan değil Tokatlı idi... Bizim Musahhih Bey oraya girmemi münasip görmemiş ve Tokatlı'yı Tokatlıyan şeklinde tasrif etmiş...

FELEK

Kulak misafiri

Pâra vermiyoruz, bari...

Bizim matbaaya çaygetiren birçocuk vardır. Arkadaşlara hudutsuz bir kredi açmak niyetinde olmadığı için sık sık gelip para arar. İçilen bir şeyin parasını aradan epeyce bir vakit geçtikten sonra vermek oldukça firaklıdır. Netekim, dün gene gelmiş para istiyordu. Hiç kimse de elini cebine götürmek ârzusu yoktu. Nihayet sıra tuhaflardan bir arkadaşa gelmişti. Çocuğun pula merak sardırdığını bilen bu arkadaş yavaşça:

— Bugün beni geç... dedikten sonra sordu:

— Pul ister misin?...

Çocuğun gözleri parladı:

— Varsa...

Eline Şah Pehlevinin resimlerini taşıyan iki pul sıkıştırırken bize döndü:

— Ne yapalım dedi, para veremiyoruz, bari pul verelim!

Kulak Misafiri

Mektepliler müsabakası

Anneler vazife başına..

Mektepliler müsabakası 35 inci hafta 2 nciliğini Darüşşafaka lisesinden 974 Selman Faris Bey kazanmıştır. Yazısı şudur:

"Bir mevcut hastalığı tedavi için harekete geçmedikten sonra o acı hakikati kuru kuruya bilmekten ne çıkar?

Ankarada İş bankasının merkezinde yüzlerce anne, muallime ile hasbıhalde bulunan Mahmut Bey, böyle söylüyor. Bir çok hakikatleri göz önüne getirerek İstanbulda ve Ankarada anneleri iktisat mücadelesine teşvik eden, Türk iktısat mücadelesinin büyük mücahidi İş bankası vazifesini ziyadesile yapıyor... Yarınki neslin anneleri pek az bir zamanda, birleşip faaliyete geçtiler. Fakir çocuklara bayramlık elbise yapmak gibi tam bir şefkat göstererek bu işe teşebbüs etmek istiyorlar. Ne güzel bir emel...

Vücudünü güzel göstermek için Liyondan kumaşını, Paristen ayakkabısını getirmek için kocasını gırtlağa kadar borca soktuktan sonra sokaklarda erkeklerin hislerini tahrikten başka, bir de kendilerini verem gibi bir hastalığa hazırlıyan kadınlar, bir iki senelik bir müddet içinde gelip geçmişler ve maziye karışmışlardır. Şimdi Türk anneleri kendilerine düşen vazifeleri yüklenmiş ve faaliyete geçmişlerdir. Anneler birliği, Türk kadınlar birliği gibi cemiyetlerin iktısat mücadelesinde tuttukları yol şüphesiz ki pek büyüktür. Ve bu büyük yolu biperva kateden de Türk kadınıdır. Türk annelerinin ilk vazifelerinin muvaffakiyeti İş bankası kumbaralarını bir aile bankası haline getirmeleridir...„

Vilâyet fırka kongresi dün merasimle açıldı

Birinci sahifeden mabat)

dilerek ikinci reisliğe Emin Âli kâtipliklere Sadi ve Rükneddin Beyler ittifakla intihap olundu. İntihabat bittikten sonra Vilâyet Meclisi idaresi reisi Emin Ali Bey heyeti idare raporunu okudu. En mühim akşamını dercettiğimiz bu raporda Vilâyet merkezinin 15 aylık mesaisi hulâsa ediliyor, kongreden bazı temenniyatta bulunuluyordu. İdare heyetinin icraat raporu uzun uzun alkışlandı.

Emin Âli Beyin temenniyatı meyanında fırka vilâyet teşkilâtına verilmesi lâzımgelen şekil hakkındaki kısım dikkatle dinlendi.

Lâyiha ve hesap encümenleri

Paşanın teklifile lâyiha ve hesap encümenleri intihabatı yapıldı. Lâyiha encümenine Esat, Niyazi Tevfik, Galip Hakki, Vasfi Beyler, hesap encümenine de Ali, Celâl, Ali Riza, Hayri, Halis Beyler intihap edildiler. Bu iki encümen Cumartesine kadar vazifelerini bitirecaklardır. Bu faaliyetin hitacaklardır. Bu faaliyetin mitamma talikan kongrenin devamı Cumartesiye bırakıldı.

Hakkı Şinasi Paşa Pazartesi günü Trakyaya gidecektir.

Fırkanın raporu

Sevgili arkadaşlar, muhterem Efendiler,

Büyük rehber ve ulu dahi liderimizin yarattığı mes'ut ve muazzam inkilâbın, bu misalsiz eserin yorulmaz işçi ve yılmaz bekçisi olmak lâzımgelen fırkamızın vilâyetimiz içindeki teşkilâtının bu en yüksek temsil heyetine yurdumuz, inkilâbımız, her ikisinin yeğâne hadimi olan fırkamız için hayırlı faaliyet ve muvaffakiyet dileriz.

Aziz kardeşler,

İdare heyetiniz, nazarı tetkikinize arzettiği bu senelik raporda her şeyden, her düşünceden ziyade hulûs ve samimiyetin emrine, hak ve hakikatin nuruna uymuş, tenkit ve muahaze edilmek tehlikesine maruz kalsa bile hakikatin göz açtıran acı tadını, hayalin tatlı ve fakat aldadıcı zevkine tercih etmiştir. Geçen sene kongrasında necip müfettişimizin iftitahî nutuklarında beyan buyurdukları gibi gayesi hakikat şiarı samimiyet olan bir fırkanın her fert ve teşekkülünden de beklenen budur sanırız.

Arkadaşlar,

Bilirsiniz ki, değil bir millet hattâ bütün bir cihan tarihinin gözkamaştıran şimşek dehasından doğan fırkamızın en esaslı iki umdesi vardır.

A. Lâyik ve Demokrat Cümhûriyetçilik

B. Çok hararetli ve fakat hiç şoven olmayan millicilik Raporumuzdaki marûzatımızı iki âslâ rica edeceğiz,

A. dahilî, tabir caizse ailevî işlerimiz ve mesaimiz

B. Vilâyetin, ânâ hatlarile esaslı ihtiyacatı.

Arkadaşlar,

İdare heyetiniz bundan 15 ay evel muhassalâi inithabımız olarak deruhtei faaliyet eder etmez madde ve zahirden ziyade ruh ve manaya atfınazar mecburiyetini hissetti ve herşeye tak dimen vilâyet dahiline maksur ve fırkaya ait siyasî vazifelerini tesbit ve arkadaşlar arasında tevzi eyledi. Bu yolda metodik say, itiraf etmeli ki, hepimiz için gayri mütat olduğu cihetle yapılan taksimi vezaiften beklenilen faideler temamen hasıl olamamış isede, reisin münferit ve indî karar ve tedbirlerile İstanbulun cidden müdil ve müşevveş fırka işlerinin tedviri yerine bütün arkadaşların kendilerine ait sahada teksifi mesai ve tahsisi faaliyet etmelerine ve esaslı her işte idare heyetinin müşterek hareketinin teminine imkân elde edildi.

İlk adım gerek esnaf cemiyetleri ve gerek hayrî ve fikrî kulüpler şeklinde olsun zümrevî toplanmalar sahasına tevcih edildi. Ötedenberi memleketin içtimaî hayatında mahsus roller oynamış olan esnaf cemiyetlerinin fırka ve memleket menafii namına bekayi mevcudiyet ve tezyidi nafiziyetleri tensip ve ancak zaif unsurlarının mütekarip zümrelere ilhakı suretile yaşamağa hakikaten müsteit ve lâyik hüviyetler tesisi tercih edilerek bu yolda icabatına tevessül edildi.

Güzel san'atlar ve matbuat cemiyeti

Ayni zamanda bir taraftan güzel san'atler birliği gibi bedii, heyecanî duygu ve tezahürlerin ve sinesine aldığı hassas edip ve san'atkârlarımızın, diğer taraftan matbuat cemiyeti gibi efkârı umumiyenin nazım ve mürşidi olan gazeteler mensuplarının, güzide muharrir ve naşirlerimizin mecmai olan teşekküllerle de yakından tesisi alâka edilerek mesaî ve intihabatında fırka esasatının temamii meriyeti teyit edildi.

Spor teşkilâtı

İnkilâbın hakikî ve hararetli varis ve müdafii bulunan gençlik kuvvetlerine ve teşekkül ve teşebbüslerine de fırkanın himaye edici velâyet ve madde ten manen müfit müzaheretini teşmil etmeği borç bilen heyeti idareniz, evvelemirde mevziî spor federasyonu ve nizamî uzuvlarile tesisi irtibat ederek hayırlı ve mes'ut müdahelesile federasyonun mesaisini tensik ve müsmir ahengi iade etmekle beraber spor teşkilâtına mensup türk gençlerinden şeraiti nizamiyeyi haiz bulunanların fırkaya kaydile gürbuz ve genç fırka mensuplarının tezyidi miktarı esasını iştikmal etti.

Münevverlerin fırkaya kaydi

Tetkikatımız birçok kiymetli ve hür mesalike mensup zevatın ve bazı münevver gençlerimizin henüz fırkaya kayit rasimesini yaptırmadığını gösterdiğinden yapılan müekkit tamimlerle ve şahsan her vesile ile sarfettiğimiz mesaî ve faaliyetlerle fırka âzayi mükayesi saflarında bu sunufu münevvereye mensup zevatin da temini huzuruna çalışıldı.

Harf seferberliği

Harf seferberliğinde idare heyetiniz ve bütün fırka teşkilâtı ühtesine düşen vazifeleri serhat bekleyen bir asker dikkat ve fedakârlığile temamen ifa etmiş, İstanbul ve mülhakatta binlerce vatandaşın açılan millet mekteplerinde irfan nurundan nasip almasını her vesile ile temine çalışmış ve müvaffak olmuştur. Bu hususta diyebiliriz ki fırka teşkilâtımız bu mühim seferberliğin askerlik şubeleri vazifesini yapmış ve yapmakta bulunmuştur.

Tasarruf müçadelesi

Heyetimiz tasarruf ve iktisat harekâtında da, kiymetli müfettişimizden aldığımız direktif dairesinde, teşkilâtımızı âleddevam tenvir ve tahrik ile bu pek vatanî harekette teksifi faaliyet edilmesini teminetmiştir. Mesaî devremizde yapılan intihabatı resmiy de teşkilâtımız umumiyet itibarile pek iyi ve hattâ vazifedarlardan daha muntazam çalışmıştır.

Etibba odası intihabatında da teşkilâtımızın müsmir mesaisine ve mıntakalarındaki fırkaya gayri mükayet etibbanın cem'i arasına müvaffakiyet gibi nafiziyetleri delillerine kemali ibtihaç ile şahit olduk.

Baro intihabatı

Baro intihabatında ise listemiz şimdiye kadar gayri meşhut bir ekseriyeti galibe kazanmış, herzaman İstanbul barosunun birinci reisi yüzler hanesine varmayan mahtut bir ekseriyetle intihap edilirken bu sene namizedimiz, üç yüz küsur reyi ekseriyet elde etmiştir ki bu da teşkilâtımızın itinalı faaliyeti kadar fırkamızın sunufu münevvere arasında kazandığı mergubiyeti nafizenin en mühim bir bürhanıdır diyebiliriz.

Mesai ve faaliyetimizin şu dürüst hülâasasını yaparken, müvaffak olabildiğimiz her sahasa kiymetli müfettişimizden gördüğümüz pek yüksek müzaheret ve maavenete, her müşkil an ve vaziyetimizde nail olduğumuz nurlu irşat ve himayete âlenen arzı teşekküratı bir borç biliriz,.

Fırka teşkilâtının malı vaziyeti

Fırka teşkilâtı malî noktai nazardan umumiyet itibarile müreffeh ve müstağni bir haldedir denemez. Bahusus vilâyet merkezi aylik sarfiyatını ancak bazı nahiyelere inhisar ederek gelen vilâyet hissesi ve ya diğer bazı teberuatı cüz'iye ile ve kemali müşkilâtla kapatabilmektedir. Heyeti idarenizin intihabına tekaddüm eden sekiz on aylık bir devreye ait bazı mühim müterakim borçları da tesviyeye mecbur kalması vaz'ı malisini oldukça işgal etmiştir. Mahaza bu açık ve müşkilât, çok şükür ki bütçeye mevzu şahsî tahsisattan on beş ay müstemirren feragat etmekle ref ve tehvin edilebilmiştir.

15 aylık makbuzat ve medfuat

Takdim ettiğimiz hülâsai ilerde anlaşılacağı üzre on beş aylik devre içinde vilâyet heyetinin makbuzatı 6226 lira 75 kuruşa, medfuatı ise 5900 lira 41 kuruşa inhisar etmiş ve 319 lira 37 kuruş seneden ve 6 lira 97 kuruşta nakten senei âtiyeye devrolunmuştur.

İdare heyetiniz, nizamname tadilâtına ait hiç bir mülâhaza ve teklifte bulunmamaktadır. Nizamnamemizin, ilk vilâyet kongramızça izhar edilen temenniyat üzerine tadilen tanzim edilmiş bulunan bugünkü şekli, ihtiyacatı haliyeye temamen tetabuk etmekte ve amelî hiçbir aksaklık göstermemektedir.

Vilâyetin ihtiyacatı

Vilâyetimiz ihtiyacatına gelince, Kaza kongralarınca nazarı tetkikinize arzedilen metalip listeleri, halk ile en yakından temas eden teşkilâtımızın âlettertip mafevk kademeler kongralarına iblâğ ettiği beledî, idarî ihtiyacatın muhassalai ifadesidir.

Heyeti idareniz vilâyetin ihtiyaçlarını idarî, ziraî, iktisadî.. v. s. muhteli cephelerden göz önüne getirirken tesadüf ettiği bin bir ihtiyaç arasından bel li başlı müstacel ve hayatî ehemmiyetî haiz aşadaki hususatı sureti mahsusada arz ve tizkâr etmekte kat'î bir zaruret duymuştur.

A. Şehirde ve vilâyette ki hayat pahalılığı, maişet buhranı ve bunun doğurduğu nahoşluklar göze çarpan birer hakikattir. Hükûmetimizçe paramızın istikrarını temin yolunda ittihazına başlanan tesirli ve hakimane tedbirler, halk istihlakâtında israftan korunma suretile tasarruf ve iktisat vadisinde atılacak ve idame edilecek şuurlu adımlarla birleşince muhitin bu umumî derdinde büyük bir eseri selâh görüleceği muhakkaktır. Binaberin hükûmetimizin bu tedabiri saibesinden dolayı, halkın en derin şükran ve minnetlerini arz ederken tasarruf ve iktisat ve yerli matalara rağbet ve meyelan yolunda alınan tertibatın, bütün fırka teşkilâtınca, tekmil fırka mensuplarınca, umum vatandaşlarca en esaslı bir borç olarak takviye ve teyit edilmesini temennî ederiz. Ancak bu esaslı tedbirlere acilen mevzii bazı çarelerinde terdif edilmesi lüzumuna kaniiz.

Kooperatif meselesi

Bu meyanda Ankara memurin kooperatifinin halen merkez piyasasında mahsus ehveniyet tesis eden bir unsur ve âmil olduğu işidilmekte olduğundan bu kooperatifin şimdiden İstanbulun bir veya müteaddit yerlerinde şubeler küşat etmesi hassatan arzu edilebilir.

Millî arazinin köylüye tevzii

Millî arazinin borçlanma kanunu mucibince erbabı ziraate tevzii yolunda müttahaz kararın temamii tatbikini ve bu arada vakıf ve hâli erazi ile zaruret görülen yerlerde hususî çiflikini ve bu yolda salim ve adil kararlar ittihazını temenni eder.

Serbest mıntaka

İstanbulun İktisadî selâmet ve hayatını ancak burada serbest bir liman tesis etmek ve şehir ve havalisini bir tenezzüh ve seyyah yeri haline sokmakla kurtarabiliriz kanaatindeyiz. Zan ve tahminimizçe burada yapılacak bir serbest liman, İstanbula şarkın mühim bir transit merkezi sifatile eski hareketi ticariyesini iade edeceği gibi lâakal kırk elli bin kişilik türk işçisine iş tedarik edecektir.

Ziraat kredi kooperatifleri

D. İdare heyetiniz ziraat kredi kooperatiflerinin tesisi hususunda hükûmetimizçe ittihaz edilen tedabir ve mükarreratı kemali minnetle alkışlar ve bunları ziraî davranmamızın ve necip türk köylüsünü gaddâr mürabahacılar elinden kurtarmanın kat'î devalarından biri gibi görür.

Antrepo ve liman

E. İdare heyetiniz, İstanbul limanında Antrepo buhranı diye tavsif edilen hadiseyi tetkik ederken bunun haddi zatında umumî bir tahliye ve nakil ve muhafaza buhran ve müşkilâtı olduğunu görmüş ve bu bapta orta çağ usullerinin daha asrî ve ayni zamanda başkasının alın terinden aharın fuzuli geçinmesine ve eşya maliyet bedellerinin manasız yükselmesine mânî bir şekle bir an evel ifrağını limanın ticarî hareketlerine istenilen selâmet ve sür'ati vermek için zarurî bulmuştur. Bu babda İstanbul ticaret odasınca ciddî tetkiklere müstenit ihzar edilen rapor idare heyetimizdedir.

Büyük Gaziye selâm ve hürmet

Tacidarların vatansız ve esir bıraktıkları türke, âzim ve kudretile müştekil ve hür bir yurt Yüzlerce sene yabancı idealler peşinde koşturulan bir millete, irfan ve dehaetile kutsi bir mefkûre, cihanın uyuşuk ve terakki kabiliyetinden mahrum sandığı halkımıza müstesna ruhundaki ateş ve heyecanla hergün yeni ve müvaffak bir hamlei tekâmüle mazhar büyük bir inkilâp veren ulu reisimiz halâskâr Gaziye... necip ve muhterem Reisi umumî Vekilimize zeval ve zaaif ihtimalî olmayan ve dille anladılamayan halis ve riyasız merbutiyetimizi arz ve pek şerefli yüksek adlarını tazimle yadederiz.

Yaşasın büyük liderimiz.

Yaşasın büyük inkilâp ve fırkamız.

Yaşasın necip türk milleti.

İrtişa

Birinci sahifeden mabat)

ef'ali mezkûreye cüret ettikleri istima olunan şühudun ihbaratı ve 3 teşrinievvel 929 tarihli mufassal ve müvazzah kararda sert ve izah edilmiş olan delâil ve esbabı şübutiye ile anlaşılmış ve mümaileyhimden Lûtfi Jak, Jül ve Leon ve Nesim Mazliyah ve Jak Basat ve Salomon Nasi ve Kemal Nasi Efendilerin fiil ve hareketler ceza kanununun 220 ve 366 mc maddelerine Cemil Süleyman Beyin hareketi ise 296 maddesine temas etmekle..."

Müstantıklik kararnamesinde zikredilen 220 inci madde "rüşvet vat ve teklif ve ita eden kimsenin bu hareketi kanun ve nizama vuku bulan muhalefetin derecesine ve matlabın kısmen veya tamamen husul bulup bulmamasına göre 3 aydan bir seneye kadar hapis cezasını müstelzimdir.„ demekte 366 ncı madde de ise mütecasirlerin "3 aydan 1 seneye kadar hapis ve 30 liradan 200 liraya kadar nakdi ceza alınacağı kaydedilmektedir. Cemil Süleymn beyin hareketine temas eden madde de ise "5 seneye kadar hapis„ cezası tayin olunacağı muharrerdir.

BAŞ BAŞA...

Paris, 11 (A.A) — M. Briand ile M. Henderson Akvam cemiyeti meclisinin ve bahrî tahdid teslihat konferansının proğramları hakkında uzun uzadıya görüşmüşlerdir.

"Milliyet„in tefrikası 39

Üçleşelim!

vet Şâdim, üçleşelim, herkin gözü önünde, açıktan açıya iç kişi bir arada, başbaşa, e verip yaşıyalım.

iraz makul düşünürsen bun başka yapılacak şey olmanı anlarsın. Bu en mükemmbir tarzı tesviyedir.

eğil mi?..

te düşünüyorsun. Şakaklakırışıyor, gözlerin yümülü- dudaklarını kemiriyorsun .. bunun makul olduğuna ır veriyorsun.

Bu teklifimi kabul edeceksin sevgilim.

Şimdilik bu teklifimi karıma serdetmiyeceğim. Onu bir zaman daha oyalayacağım; böyle icap ediyor. Nimeti, daha bir ay kadar aldatacağız ondan sonra aldatmıyacağız. Kimse kimseyi aldatmıyacak.

Hayatta yalan ve dolandan kurtulmak da bir saadettir. Bilhassa bizim gibi gilligişsiz insanlar için.

Öyle değil mi?

Simdi sana hoşuna gidecek bir şey daha söyliyeyim. Bu söyliyeceğim şeye memnun olacağım muhakkaktır. Hoşuna gitmezse hayret ederim.

Sen Nimete çok benzersin. Birbirinize benziyen öyle huvlarınız var, ki bazan hayretten donup kalıyorum, hanginizin yanında olduğumu şaşırıyorum.

Meselâ bak:

Sen sinemayı sevmezsin. Nimet nefret eder. O darülbedayie ayak basmaz, senin ağzından:

— Darülbedayie gidelim! sözünü duymadım.

Sen gazetelerde havadis okumazsın, o da okumaz. O kahkaha ile hiç gülmez, senin de güldüğünü duymadım. Sen de onun kadar sessizsin.

Birbirinizle mükemmel anlaşıp uzlaşacağınıza şekişüphe yok.

Hem bir kere tecrübe ederiz. Tecrübeden bir şey çıkmaz. Esasen münasebetimizin gizli kalmağa tahammülü yok. Senin içinde bir korku var:

— Ya benim kim olduğumu öğrenirse? diyorsun.

Bunu ne zaman olsa öğrenebilir, nasıl olsa öğrenecektir de. Üç gün arkama bir gözcü koydu mu, dördüncü gün, hatta belki de ilk gün, geceleri Şadiye hanımın evinde geçirdiğim meydana çıkar.

Bunun neticesi, benim düşündüğüm tarzdan daha fena olur zannederim.

Gel, bizi yakalamasınlar, biz kendimizi ele verelim.

Şimdi dinle, kendimizi ne tarzda ele vereceğimizi anlatayım.

Sama bir kutu zarf kâat hediye etmiştim. O kutudan bir kâat alır ve şimdi sana müsveddesini gönderdiğim mektubu aynen kopye edersin.

Yolladığım müsveddeyi okuduktan sonra gözlerini dört açma.

— Bu da ne demek? deme.

Bu mektubu bana yollamaktan ne çıkacağını şimdilik anlıyamazsın. Onun için hiç bir şey sorma, yalnız dediğimi yap.

Bu hususta düşünmeni, tereddüt etmeni istemem. Bana emniyetin yok mu? Varsa yaz.

Hem esasen bu mektubu yazıp yollamağı evvelden kabul etmiştin. Mektubumun başından kabul etmeni rica ettiğim şey işte buydu.

Bu mektup, takip etmek istediğim yolun ilk hatvesidir. Bu adımı tereddütsüz atmamız lâzımdır.

Bir noktaya dikkat et Şâdim, mektup temize çekilmiş hissini vermesin. Hatta, eğer umuruna yedirirsen, bir iki tane de Türkçe veya imlâ hatası birakiver.

Âşk mektuplarındaki imlâ yanlışları, Türkçe hatalar samimiyetin timsali gibidirler...

Göz yaşı lekelerine lüzum y... O devir geçti, eskidi. Sinema, göz y...nın samimiyetini mahfetti. Ağlıyan kadın, facia değil, mudhike kahramanı addediliyor.

Şimdi masanın başına geç, kâğıdını kalemini al ve tırnak içindeki kısmi güzelce, serbest bir yazı ile kopya et...

Haydi başla bakayım.

«Canım Şefikçiğim,

«Bir haftadan beri içimde derin bir yeis, hiç avunmıyan bir üzüntü var. İnanır mısın, bir haftadır rahat uyuku uyumuyurum. Geceyarısından sonra yürek acısile uyanıyorum.

«Halimizi düşünüyorum Şefik.

«Bir haftadır kapımı sana kapadım, bu hafta seninle görüşmek istemedim.

«Bunun için beni mazur gör. Ne yapayim, her şeyi sarih düşünmek, salim bir başla vaziyeti muhakeme etmek, doğru yolda yürümek için yalnız kalmam senin yüzünü görmemem, tesirin altında kalmamam lâzımdı.

«Sen yanımda olduğun zaman, dünyayı unutuyorum. İrademi, azmimi, benliğimi kaybediyorum, tamamile başka bir kadın oluyorum.

«Güneş nasıl gözleri kamaştırırsa, sen de benim zihnimi beynimi, idrakimi, havsalamı kamaştırıyorsun. Düşünemiyorum, muhakeme edemiyorum.

«İşte bunun için seni bir müddet görmeden düşünmem ve sakin bir muhakeme yürütüp, kendime kat'î bir hattı hareket çizmem lâzımdı.

«Bu bir hafta zarfında buna verdim Şefik. Bu kararım artık muvaffak oldum ve kararımı değişmiyecektir, sakın nükûl ettiribilirn zannetme..

«Biz artık görüşmemeliyiz.

«Sen karşıma çıktığın zaman

(Bitmedi)

Poliste

Galatada bir cinayet

Iki kardeş yekdiğerini bıçak ve tabancayla cerhettiler

Galatada dün bir cinayet olmuştur.

Mahmudiye caddesinde Elmasım kahvesinde oturan ameleden Cemşit ile kardeşi Reşit kavga etmişler, bir ara Cemşit bıçağını çekmiş ve Reşidi bir kaç yerinden yaralamıştır.

Reşitte can havlile tabancasına sarılarak Cemşiti vücudundan yaralamıştır. Yaralılar hastaneye kaldırılmışlardr.

—o—

Meb'usun evine giren hırsız

İstanbul mebusu Hüseyin B.in evine sabıkalı Bürhan girmiş ve lâcivert renkli bir halı sirkat ederek firar etmiştir.

—o—

Şüpheli bir ölüm

Rus mültecilerinden Aleksandr isminde biri ölmüş, zabıta ölümü şüpheli görerek cesedin morga nakline lüzum göstermiştir.

—o—

Zorla güzellik olur mu?

İzmirli Hüseyin isminde bir serseri Nişantaşında oturan Mürüvet isminde bir kızın önüne çıkarak kendisile evlenmesini teklif etmiş fakat ret cevabı alması üzerine Mürüveti parmağından yaralamıştır.

—o—

24 saatlik sirkat vakaları

Taksimde zambak sokağında 9 numaralı eve hırsız girmiş, bir pardesü çalıp savuşmuştur.

2 — Aksarayda Çeşme sokağında kunduracı Ziya efendinin evine giren meçhul hırsız 24 parça çamaşır ve bakır çalıp savuşmuştur.

3 — Beşiktaşta kömürcü Ali ağaya ait dükkândan 30 lira çalınmıştır. Hırsız belli değildir.

4 — Eyipte Bahariyede yağ fabrikası önündeki Arslan namındaki motörden 142 lira çalınmıştır. Parayı çalan motör amelesinden Nurinin memleketi olan Cideye kaçtığı anlaşılmıştır.

5— Şehremininde kürtler sokağında oturan vatman Aptullah efendinin hanesine hırsız girmiş, bazı eşya çalıp savuşmuştur.

6 — Kasımpaşada okturuva memuru Mazhar beyin dairesine hırsız girmiş, 2 takım elbise 1 palto çalıp savuşmuştur.

7 — Sabıkalı Galip; Galatada mermerci İstatosun dükkânından bir halı çalmış, firar ederken yakalanmşıtır.

8 — Lâleli yangın yerinden geçen leblebici Adil, mantarcılık suretile 40 lirasını çaldırmıştır.

9 — Sabıkalı Halil aGlatada manav Agop efendinin dükkânından 2 kutu bal çalarken yakalanmıştır.

10 — Müslim isminde bir sabıkalı, Bursalı Yakup efendinin 66 lirasını zarfcılık suretile almağa teeşbbüs ederken yakalanmıştır.

—o—

Samatyada cerh

Samatyada Arap kuyusunda Acem Muhtar ile Haydar kavga etmişler, Muhtar Haydarı bıçakla başından yaralamıştır.

Ekonomi

Hayvan borsası

Meclisi idare reisi çarşamba günü intihap olunacaktır

Hayvan borsası idare meclisi çarşamba günü toplanarak Cafer Fahri Beyin istifasile münhal kalan reislik intihabını yapacaktır.

Borsa kâtibi umumîsi Vahit B. bazı dedikoduları mucip olan borsanın vaziyeti hakkında artık söylenecek söz kalmadığını, et piyasası tabiî bir halde olduğunu, bu kış et fiatlerinde ehemmiyetli bir fark olmıyacağını söylemiştir.

Yerli mallar pazarı bugün açılıyor

Malûl gaziler pazarı binasında vücude getirilen yerli mallar pazarına ait hazırlıklar bitirilmiştir.

Pazar bugün açılacak ve ecnebi mümasillerine nisbetle çok ucuz fiatlerle millî mamülâtımız satılacaktır. Dün fabrikaların mütahassısları, Bankada toplanarak, imalâtın tezyidi için esaslı mükarrerat ittihaz etmişlerdir.

MİLLİYETİN ŞEHİR HABERLERİ

Emanette

Tasarruf

Ayda 120 bin lira tasarruf yapılabilecek mi?

Dahiliye vekâletinin tebliği üzerine Emanetin 1930 senesi masraf bütçesi üzerinde tasarruf maksadı ile tetkikat yapıldığını yazmıştık. Vekâletin istediği tasarruf ayda 120 bin lira kadardır.

Her ay bu kadar tasarruf yapılıp yapılmayacağı tetkik edilmektedir.

—o—

Kesilen hayvan kanlarından istifade

Bir Macar grubu müracaat ve mezbahadaki hayvan kanlarına talip olmuştur. Grup, kandan kimyevî mevat albümin çıkaracak, bakiyesini teşkil eden posasından da hayvan besliyecek bir gıda istihsal edecektir. Grubun teklifleri karaağaç müessesisesi tarafından müzakere edilmektedir. Bu teklifler esas itibarile kabule şayan görülürse münakasaya konacak ve kanı ihale edilecektir.

Kan istihsalinden elde edilecek varidat mukabilinde zebhiye rusumundan tenzilât yapılması düşünülüyor. Bu yüzden 10-15 bin lira varidat temin edilecektir.

Asma köprü

Salâhiyettar bir zat ne diyor?

Asma köprü meselesi için bir komisyon teşkili hakkında vaki olan teklifin Emanet heyeti fenniye müdürü tarafından şayanı kabul görülmemesi Ticaret odasında hayretle karşılanmıştır.

Oda erkânından bir zat bu hususta demiştir ki:

— Bu mesele mütehassıslardan mürekkep bir komisyonda tetkik edilmeden alelitlak asma köprüye lüzum yoktur demek manasız ve gayri varittir. İstanbulun köprü işleri için muhtelif teklifler vardır.

Sütlüce ile Defterdar arasına naklini zarurî görenler de vardır.

Halici liman yapabilmek için köprü yerine şehrin karşıdan karşıya nakliyatının feribotlar veya deniz altında bir tünel ile temini de ileri sürülüyor.

Gazi köprüsü gibi iktisadiyat ve şehircilik itbarile çok mühim ve büyük bir eser yapılırken bu noktaları tetkik etmemek doğru değildir. Emanet müracaatımıza henüz cevap vermemiştir.

Maarifte

Şark idadisi

Talebe civar liselere yerleştiriliyor

Mektebin iptidaî kısmı tekrar açılıyor

Maarif vekâleti tarafmdan seddolunan Şark idadisi talebeleri civar liselere yerleştirilmektedir. Maarif müdüriyeti mezkür lise kısmı iptidaîsini müstakil ve resmî bir mektep olarak küşat edecektir. Encümeni vilâyet bu hususu muvafik görmüş ve tahsisat kabul etmiştir.

—o—

Meskûkât müzesi

Topkapı sarayında açılması mukarrer meskûkât müzesinin istihzaratma devam olunmaktadır. Müzenin yakın bir zamanda açılması muhtemeldir.

Mahkemelerde

Iskândaki sui istimal davası

Ağırceza mahkemesinde iskân idaresinde vukua gelen sahtekârlık davası rüyet olundu. Hadise tahkikatını idare ve fezlike tanzim etmiş olan mülkiye müfettişi Sabri B. şahit olarak dinlenildi. Sabri B. şu şekilde şehadetine devam etti:

— Hadiseye Emin Fikri beyin ihbarile muttali olduk. Muakkip Halit B. Semerciyandan metruk Ananyan apartmanının rubu hissesine talip olan Emine Yusuf hanımın talep kaydını onun feragati üzerine kayıtları Ayşe Nuri hanım namına tahrif suretile tashih etmiştir. Haberdar olmasaydık Emin Fikri B. zarardide olacaktı. Halit efendinin yaptığı kanaatime göre tashih değil tahriftir. Memurlardan Halim, Yaşar, Baha beyler mesuliyetleri tahtındaki defterleri başkasına vermekle vazifelerini suiistımal etmişlerdir.,,

Müteakiben iskândan gelen cevap okundu. Memurların iddiaları hilâfına defterlere müracaat sahiplerinin kayıt düşürmeleri memnu olduğu bildiriliyordu.

Muhakeme, hasta olan Emine Yusuf hanımın azadan Tahir B. niyabetile ifadesinin alınmasına karar vererek dava talik olundu.

Vilâyette

Dava vekilleri

Kazanç vergilerini nasıl verecekler

Dava vekillerinin bazıları resmî dairelerde sureti daimede istihdam edildikleri gibi kendilerine resmî daireler tarafından müvakkaten muayyen davalar verilmiş olanlar da vardır. Bu iki şekil mukabilinde alınan ücretlerin kazanç vergisine ne suretle tabi tutulacağı Defterdarlıktan şubelere tebliğ edilmiştir. Bir dairede daimî surette ücretle çalışan vekiller ücretleri üzerinden vergiye tabi olacak ve vergileri o dairenin muhasebecisi tarafından tevkif olunacaktir. Bu vekillerin hariçte yazıhaneleri olduğu takdirde resmî dairelerden aldıkları ücretleri kendi kazanç beyannamlerine ithal etmiyeceklerdir. Resmî dairelere yalnız bir iki dava için intişap eden ve o dava için muayyen bir meblâğ alan dava vekilleri bu paraları da yaptıkları işlerden mütevellit kazançları ile birleştirilerek beyanname vereceklerdir.

İbrahim Tabi B.

Umumî müfettiş İbrahim Tali Bey bir hafta sonra Diyarbekire gidecektir.

Ali Cenani B.

Mısırda çıkan ve son posta ile gelen "Muhadenet,, gazetesi Ali Cenani beyin Kahirede oldugunu ve bir muharrirlerinin mumaileyhi bizzat Opera meydanında dolaşırken gördüğünü yazmaktadır.

Önümüzde ki perşembe akşamı
ASRÎ Sinemada
dehakâr
İVAN PETROVİÇ
KRALİÇENİN YAVERİ
filminde

MOSKOVALI KADIN
Sesli, sözlü ve şarkılı filim
Mümessilesi
POLA NEGRİ

NUHUN GEMİSİ

ANADOLU
SIGORTA ŞIRKETI
Türkiye İş Bankası tarafından teşkil edilmiştir.
Yangın - Hayat - Nakliye - Kaza - Otomobil - mes'uliyet maliye Sigortalarını kabul eder.
Adres: 4 üncü Vakıf han Istanbul
Telefon: Istanbul — 531 Telgraf: İmtiyaz

Romatizma ağrıları
Artık hissedilmiyecek, çünkü ihtikanı demden mütevellit romatizma ağrıları için en müessir tedbir olan
SLOANS LİNİMAN
İstimal ediniz!.. Her yerde satılır.

Bu akşam
Elhamra sineması
Çoktanberi sabırsızlıkla beklenilen temaşaların en muazzamı
Ateş evlâtları
Sesli, sözlü ve şarkılı filminin iraesine başlıyacaktır.
Bu şaheser Teknikolor usulü ile TEMAMEN RENKLİ OLARAK vücude getirilen ilk filmdir. İlâveten sesli FOX dünya havadisleri ve ezcümle İtalya veliahdına karşı Brükselde yapılan suikast
SESLİ VARYETELER — SKALADİ MİLANO tiyatrosundan RİŞAR BONELLİnin PALYAÇO yu taganni etmesi ve Jaz şarkıcısı filminin unutulmaz mümessili An. JONSON nun zevcesi RUBİ KELERİN eksantrik dansları.
Paramount filmidir.

Önümüzdeki çarşamba akşamından itibaren
OPERA SİNEMASI
JAN HERSHOLD. FİLIS HAVER, BEL BENET, DON ALVARADO ve SALLİ O NEİL gibi beş büyük sinema yıldızı tarafından temsil olunan
EBEDÎ MUAMMA
filmin iraeye başlayacaktır. Bu şaheser nümunei imtisal olan namuslu bir aile babasının kötü bir kadın tarafından şehvet hırsile nasıl fena yollara sevkedildiğini ve zavallı refikal hayatına ne gibi iztiraplar çektirdiğini tasvir eden çok feci ve müessir bir dramdır. Sakin aile ocağının kıymetini bilenler bu filmi görünce heyecan ve teessür icinde kalacaklardır. İlâveten : sesli ve sözlü dünya havadisleri.
UNITED ARTISTS

Önümüzdeki çarşamba akşamı
MELEK SİNEMASI
BİLLİ DOV
ile LUSİ DOREN ve ANTONİO MORENO nun temsil ettikleri
Perestiş
muhteşem filmini iraeye başlıyacaktır. Bu hakiki şaheser RUS fecayil, sılzadelerin menfadaki hayatları, Poris'te Monmarter Rus kabareleri hakkında yapılan filimlerin en canlısıdır.
İlâveten: SPOR VE GENÇLİK serisinin 3 numerolu filmi.

Tayare piyangosu çekildi

Dünkü keşidede kazanan numaralar - Keşide bugün bitirilecek

Dünkü keşidede diğer ikramiye kazanan unmaralar şunlardır.

3000 Lira kazananlar

13591 4194 30135 41250
20973

2000 Lira kazananlar

34724 29570 27453 39707
12032 56587 30250

1000 Lira kazananlar

15509 54558 8247 31642
23022 26434 38409 17273
13635 46518 59989 40897
18926 3127 45612 36794
3557 50517 37926 18384
53257 58910 33595 22080
17080 30464 16857 21465
6648 31368 31273 33742
58660 30303 36218 12713
7853 16391 44010

500 Lira kazananlar

7439 30123 49680 9008
20154 2290 52337 3757
20788 56921 6782 42932
16782 10764 33370 33545
35032 50908 1992 39
39239 56978 30849 31695
34127 14914 51651 16365
27518 39183 24784 176
38781 32785 59363 58210
40953 42585 45421 21313
24397 39295 12802 22181
11043 14748 2575 14195
2151 21560 51208 53439
50077 26464 37590 160

200 Lira kazananlar

54448 33884 51920 28332
43154 15449 39858 70255
52538 31721 15678 27203
30817 5775 14548 39277
29916 13030 36189 19798
20596 36171 50059 35186
54685 8017 42008 20018
975 46693 43855 35988
57495 36041 21246 49196
45253 55088 29311 12395
16986 49293 30680 35665
35396 52823 35529 20747
28797 16814 34728 37675
50014 50496 31125 15116
70929 54842 11210 25663
49541 40277 13091 8079
3153 21472 23914 37381
40768 56059 14934 2277
19356 51120 7207 15679
39024 50902 44441 18844
40638

150 Lira kazananlar

5491 9806 31218 10884
786 23919 46457 11583
5864 55267 47692 10037
29901 27646 46375 57445
52255 54736 54580 60496
10657 15583 58723 46146
53129 20534 14853 48224
54266 57365 37766 33716
6442 19631 33914 47299
51060 29951 53403 56709
38988 31979 26623 46623
21036 19666 55637 33031
46502 47592 31434 14552
33067 5190 21279 34071
5399 32335 11765 4981
41139 27399 13889 22717
57899 30212 32964 13041
1689 52033 20625 8539
11141 38203 35767 30852
57977 40778 31774 44631
60665 20674 22209 8015
25580 15254 36358 36883
42749 10842 41794 28261
38996 13367 43842 21377
8661 38282 44216 21170
9879 48710 8859 34041
58194 27396 58415 23318
30070 5953 44527 53273
27915 34491 53814 14138
23580 36601 26288 33162
53368

100 Lira kazananlar

7756 46446 55994 754
58918 16284 10545 55812
42009 16885 11216 40916
22479 15316 32480 21901
11934 3830 37451 6274
55763 16459 57752 47382
27303 5222 8785 20665
20044 17855 20265 39515
2616 1917 5140 32467
33809 31062 51445 26819
54926 20340 53613 36260
40404 55308 16915 55960
9049 35063 28593 25
44575 9137 49387 15101
45496 55628 54114 51198
15488 46690 9166 7845
8526 15014 16596 15991
37350 26718 31756 36140
51985 30742 33320 11266
41584 5713 4037 41062
48015 26568 54159 34753
43455 29649 28058 13897
37539 15616 44674 25226
29200 44622 23123 43488
32158 58888 47087 41913
24764 55219 14871 22731
39180 32748 58802 27153
26286 16111 9830 42765
14890 36427 44101 22529
33293 687 39764 25248
50644 12424 4451 16265
17381 43711 12905 37597
3073 1513 15141 50663
21124 23264 19302 55705
56808 3941 49669 15942
28454 35159 52383 14994
23593 29740 51824 27375
6602 39901 45614 51669
32330 26065 25568 21045
18050 58485 10124 57176
1653 16245 19417 13990
41320 38224 44147 24825
57250 26787 42859 16150
48464 11704 14901 22949
7525 39196 24496 23973
45923 1419 5177 2342
11822 54481 17918 22360
31591 43589 46447 53871
26747 1008 5518 6448
50528 5411 56537 8597
7067 31332 4527 12056
4671 24866 16679 18853
34252 18173 10297 1474
56602 1044 28959 36991
32506 21215 53413 57733
38307 12703 9550 47325
44165 25264 31010 37435
41885 32421 37709 46467
919 55240 53402 53281
43012 22167 54784 41224
324 30042 29497 59531
12133 39015 25002 56394
40553 50709 41715 19471
13445 14595 50245 41943
31142 47734 59581 57470
28089 44312 8471 53934
14032 31736 39339 2393
58157 58227 57345 8200
54869 28616 49435 44035
51927 19641 742 34102
56767 54690 20021 23484
8746 43815 25784 12952
37948 28791 30237 24858
30707 18763 30006 4665
45824 45631 9197 1711
34406 34876 3387 45035
47794 39163 35274 43235
5212 45394 51952 49127
36072 56718 7700 31923
41892 54612 23952 49810
51137 12598 48877 7333
50914 42415 28514 22921
38848 26663 45166 57301
46033 34461 45043 11991
22031 53443 38737 8234
4184 35374 22962 28697
17790 46808 17100 9539
4203 50187 47261 3192
19240 28544 55671 6638
29361 36508 47156 11903
4187 18187 8605 16305
33960 49587 7762 11022
45191 7123 53143 13893
50612 16573 56473 33956
17646 22775 43445 39449
8164 27553 25540 26139
9497 32090 57161 43827
25283 5761 51961 53202
15290 24588 36261 4307
6807 5077 56745 46204
41204 6765 56635 37418
58508 47485 12722 7961
41126 4149 377 9022
58620 51312 41080 16347
41104 37499 33602 29112
31820 17260 28111 44411
9565 16251 54288 40468
47262 48708 46563 3968
39783 32453 25020 19790
28257 1408 4074 52841
19297 27487 49068 42091
48469 2574 12845 32963
19363 40903 22889 45621
34375 43059 2050 49102
50285 32875 49505 1573
2146 19773 47197 50234
53146 47347 10558 58145
42406 51862 21523 46406
41585 59665 36963 25606
54939 14221 46501 42604
32895 11344 38935 11995
30009 53209 16949 44403
37521 57574 36279 16969
772 30935 37185 37428
40830 17410 54084 31720
43276 55145 17275 9920
31085 16609 46890 14288
38278 24796 57614 16453
49849 450 21224 50703
17738 21866 6307 53167
54397 46185 13491 3620
10441 29434 27030 57188
41827 44338 51123 14280
6436 42301 43001 2077
44925 57221 49756 10738
27853 48449 36632 52075
29839 49469 20272 54269
35730 14054 27867 50161
9714 54235 19077 17287
21117 36024 17689 27201
27512 2727 2749 45500
54602 18211 32900 58299
50378 19164 38719

* * *

Piyango talihlileri

Dün Darülfünun konferans salonunda tayyare piyangosu keşidesine devam edilmiştir.

Piyango, dünde bir çok talihlerin yüzünü güldürmüştür. Öğrendiğimize göre 200 bin lira kazanan biletin birer hisseleri maarif eminliği mekâtibi âliye muhasebecisi Vahit B. ve Beyoğlu yenişehir kasap dükkânı sahibi Panayot, Galatada Fomaka han altında muşambacı Aram ef. lerdir.

Harp malûllerinden mütekait yüzbaşı Hasan Fehmi beyin bileletine 50 bin lira isabet etmiştair 40 bin lira Fatihte Vahan ve Rami ef. lere çıkmıştır.

Tahta kalede duvarcı ustası Cafer ef. ye de 15 bin lira vurmuştur.

EDEBİYAT HAYATI

Musahabe | **Şiirlere dair** | Cevdet Kudret

İçtimaî şiir ve Ferdî şiir

Bugün edebiyat âlemimizde karşılıklı iki cereyan var... Bir taraftakiler «şiir cemiyeti tennüm etmelidir» diyor, öbür taraftakiler «hayır, şiir ferdî olmalıdır» iddiasını ortaya sürüyor...

Gerçi, cemiyetin şiirini isteyenler kuvvetli noktalara istinat etmiş gibi görünüyorlar. Onlar diyor ki: «Önümüzde koca bir cemiyetin müşterek istirapları, müşterek hisleri ve dü ünceleri var. Cemiyet geniştir, binaenaleyh gözlerini oraya çeviren şair karşısında daha geniş bir ufuk bulur!» Sonra, gene bunlar diyor ki: «Cemiyet nodbindir. O, kendisinden bahsetmeyen şiiri okumaz bile!

Bu bahse gelmek için şiirin biraz mazisini aramak lâzım».

İlk zamanlarda şiir musiki ve dansla beraber yaşayordu. Danstan ayrıldıktan sonra da uzun müddet musikile beraber yaşadı ve anonim kaldı. Yâni, eserin şairi kim olursa olsun ilaima meçhul kalır, şiir cemiyetin malı addolunurdu. Bu zamanlarda ferdî şiir tasavvur bile edilmezdi... Şair cemiyetin müşterek neş'e veya istirabını hazma çeker, cemiyete kundura yapar gibi şiir yetiştirirdi... Zavallı şair burada, bir fabrika amelesi gibi, yaptığı şeyin üzerine ismini bile atamazdı... Bir aşiretin içinde farazâ on şair varsa, bunların hiç birisi kendi yazısına ismini koymaz, meydana çıkan bütün mahsulün üstüne daima fabrikanın damgası vurulurdu... Fakat zaman geçtikçe şair ferdîleşmeğe, bu yüzden musiki ile de rabıtasını kesmeğe başladı... Esasen, ilk şairler, tek başına yaşayacak kadar kuvvetli olmadıklarından cemiyetin yardımına ve bir küllün umumî fikir ve hislerini terennüm etmeğe mecbur etmişlerdir. Çünkü onların ruhî müktesebatı az ve kendilerini tahlil kabiliyeti mefkuttu... İlk şair kendi kendisini tahlil edecek kadar *sermayei fikriye* ve malik değildi... Halbuki bugünkü şairin artık başkalarının his ve fikirlerine ihtiyacı yoktur. Şimdi o kendi içinde yeni ve geniş bir âlem keşfetmiştir. Bugünkü şair artık gözlerini kendi içine çevirebilir, kendi kendisini mükemmelen seyreder, ve tek başına da yaşayabilecek kadar kuvvetlidir... Medeniyet ilerledikçe şair mutlâk bir fertçilik ve nefsîliğedoğru terakki etmiştir. Bugün tekrar cemiyete dönmek demek ilk hâle rücu etmek demektir. Şiirin bugünkü seçiyyesi ilk devirlerindeki içtimaî seçiyyesi ile taban tabana zıddır...

Bugün hiçbir fert, daha doğrusu hiçbir kari, cemiyetin içinde kendi şahsiyetini eritmek onu kaybetmek istemez... Binaenaleyh biz ne kadar cemiyete hitap etmek istesek bile yine ferde hitap etmiş oluruz. Şu halde, «cemiyet hodbindir; o, kendisini terennüm etmeyen şiiri okumaz» nazariyesi yanlıştır. Çünkü, bugünün içtimaî hayatında bir şiiri yüz kişi bir araya gelip te değil, herkes kendi kendine okumaktadır. Binaenaleyh karı orada cemiyetin umumî hislerinden ziyadekendi hususî tahassüslerini bulursa daha ziyade memnun olur...Esasen kalabalığa hitap etmek şairin değil, hatibin vazifesidir!...

Fakat ben burada yalnız şiirden bahsediyorum. Hikâye, roman ve tiyatro bu mevzuun haricindedir.

Cevdet Kudret

Nesir

Yağma..

Yağma!...

Bu sesi, Pınar başının harap suları, sekiz defa size geriye çevirirse çocuk gibi olmaz mısınız?...

Yağma!.. Yağma!.. Yağma!..

Ve bir uçurtma...

İpi kesilmiş bir uçurtma,

Minarelerin ve selvilerin arasında ipi kesilmiş, düşen bir uçurtmanın titreyişi, benim titreyişim gibidir.

Ben; uzakları, Uludağ eteklerini, Pınar başını düşündüğüm zaman ipi kesilmiş, düşen bir uçurtma gibi titriyorum...

Yağma!...

Yağma yok çocuklar!. Bu yavrucuğun içi titreye titreye sardığı kırmızı yumağı size kaptırmayacağım. Bu yeşil kuyruklu, gazete kâğıdı başlı şeytan uçurtmasını size kaptırmayacağım..

Yağma yok çocuklar, yağma yok!

Bir şeytan uçurtması, saatlerce koşmadan uçamayan bir şeytan uçurtması, koca çınarın üst dallarında.. Kuyruğu kuş yuvalarına, yosunların içinde büyümüş, zehirsiz bir su yılanının ürkek tavrile dokunuyor..

Yağma!.. Yağma!..

Sekiz tane bıçkın, sekiz tane ayağı filarlı Pınar başı çocuğuna kim lâf dinletebilir ki....

Bu, saçlarını Nisan öğlelerine uçurmuş; bu, gözlerini yalnız bir bayram namazında yaşatmış çocuklara ben, ne yapabilirim? Şeytan uçurtmasının sahibi sesini mi çıkarta bilir?...

Bileklerindeki kırmızı sicim; derilerine yer edecek kadar sımsıkı sarılmış yanımdaki gölgeliğe düştüler.

Hepsi de koyunlarından birer yumak çıkardılar.. Bu yağmacıların yumaklarında neler yok ki: ince makara iplikleri, kalın kınnaplar, renk renk sicimler....

Şeytan uçurtmasının bileklerine sardıkları kırmızı sicimini, yumaklarına acul el hareketlerile, fakat, itiyatla kazanılmış bir çocuk meharetile sardılar.

Çınarın yeni uçmağa başlayan küçük kuşları şeytan uçurtmasını gagalıyorlar. Gözlerimle uçurtmanın sahibini aradım, biraz ötemde mezarlığın setlerine oturmuştu.

Yağmacılar, kırmızı sicimi iyice sardilar. Kızıl bir yay gibi gerginleşen yumaklardan çıkan birer zehirli okun uçurtma sahibinin göğsünesaplandığını gördüm; mezarlığın otları içine yüzü koyun düştü.

Küçük kuşlar hâlâ uçurtmayı gagalıyorlar.

Yağmacılar hâlâ yumaklarını koyunlarına sokmadı.

Harap sürlarda ses yok, seda yok...

Pınarbaşını bir serinlik kapladı.

Ben, oturduğum yerden; otların içinde; kıvrık saçları ve dar omuzları gözüken küçüğe baktım; kıvrık saçlı kafasını kaldırdı; dumanlı, yaşlı gözlerile bana, bana baktı; ve benim ona gönlümün bir şeytan uçurtması yapmak istediğini anlayıverdi, güldü.

Sekiz küçük, sekiz ayağı filarlı sekiz yağmacı çocuk bağrıştılar:

— Yağma, yağma!..

ve benimle şeytan uçurtmasının sahibi arasındaki kırmızı sicimi yağmaya başladılar.

— Yağma!.. Yağma!..

bu sefer yağma yok çocuklar, yağma yok!..

— Yağma!.. Yağma!..

sekiz tane bıçkın, sekiz ayağı filarlı Pınarbaşı cocuğuna kim lâf dinletebilir ki?

Bu, saçlarını Nisan öğlelerine uçurmuş, bu gözlerini yalnız bir bayram namazında yaşartmış çocuklara ben ne yapabilirim?

Yağmacılar, şeytan uçurtmasının sahibi ile benim aramdaki kırmızı sicimi ayrı ayrı pay ettiler.

Sait Faik

Tenkit

Güne bakan

Dinlemesi bana nasip olmuş hiç bir nutkunu ve kaleminden çıkan yazılardan da hiç birini unutamadığım Hamdullâh Suphi bey, hepsini bildiğim ve sevdiğim bu yazılarından yirmi tanesini makalenin başına koyduğum sade, güzel ve engin manalı isim altında neşretti. İlkleri 1912 de ve en yenileri 1929 senesi içinde yazılmış olan bu yirmi parçanın her karii hayran edecek meziyetlerinden biri de, büyük hatip ve edibin kaleminden çıkan her satırda ayni ruh kemalinin, düşünüş kudretinin ve her pürüzden münezzeh bir lisan temizliğinin bulunuşudur. Millî ve siyasî itikatların kaç kere sarsıldığı ve üslûpların türlü kıyafetlere girdiği cenk, ihtilâl ve inkilâp senelerinde, onun hiç bir içtihadı değişmedi, ve kalemi bir kere olsun kekelemeksizin ve lisanı bir kere olsun şaşırmaksızın ve kanaatları bir def'a olsun değişmeksizin, İttihat ve terakki ile Fecri âtiden bu zamana kadar geldi. Türk ocakları reisinin hiç şaşmayan adımlarla yürüdüğü bu dümdüz yol, karışık, müphem ve sakat ideâllerin daima arasından geçti ve kat'î şeklini artık almış bulunan büyük inkilâbın tam önüne vardı. Hiç şüphe etmiyelim ki Gaziyi en iyi anlayan ve en güzel anlatan Türk edibinin o olması da bundan dolayıdır. Mustafa Kemal altı harp ve siyaset şahikasını gelecek nesiller içinde pek büyük bir muvaffakiyetle tasvir edenler çıkacağına iman etmekle beraber öyle zannediyorum ki, onların hiç biri bu (Günebakan) cildinin ihtiva ettiği (Tarih yollarında uzaklaşırken) ve (Fırtına Kuşu) atlı nesirlerden daha hakikî ve yüksek bir heyecan içinde ve bu kadar icaz ile Gazinin destanını canlandıramayacaklardır.

Kitabe terkip eden muhtelif uzunlukta yirmi parça içinde bir kaç siyasî ve edebî musahabe, Çanakkale ve istiklâl harplerine ait hatıralar, Türk hakimiyeti altındaki Makedonyada kaynaşan milliyet ihtiraslarını çok güzel tasvir eden bir hikâye ve bir iki seyahat intibaı var. Fakat bunların nevileri ve yazılışlarının tarih ve sebebi ne olursa olsun, hepsi de vatan aşkını, Türklük gururunu ve fazilet sevgisini terennüm eden birer mensur şiirdir. Hâlâ en güzel bir genç kızın hulyalarını tehyiç edecek bir şekil muhafaza eden Hamdullâh bey, yirmi yılâ yakın bir zaman evvel de her adalî emelden tenezzüh etmiş bir ihtiyar gibi sade vatan ve cemiyet aşkile yaşamış ve san'atının bütün âteşlerini de ancak bu âşkın terennümüne vakfetmiş. İnsaniyetin hafızasında mutlâk bir fazilet timsali olarak kalan ve otuz üç senelik hayatında gizleyeceği bir günah dakikası bulunmayan hazreti İsa da bir edip olsa idi, yazacağı şeyler ancak bu kadar pâk olurdu. Gerçi edebiyatımız da böyle bir sima daha mevcuttur, ve (Güne bakan) daki yazılardan ikisi kendisine hasredilmiş bulunan Tevfik Fikret'te sade vatan, cemiyet ve fazilet sevgilerinin müterennimi olmuştu. Fakat, yapmış oldukları tesir ve temin ettikleri neticeler itibarile, (Rübabı şikeste) şairile Hamdullâh Suphi bey mukayese edilemez. Bu milletin duygularında ve düşüncelerinde sözü ve kalemile, ruhile, (Dağ yolu) hatibi kadar müessir olmuş bir başka edip hatırıma, Namık kemalin ismi geldi. Henüz hayatının en feyyaz devresinde bulunan bir adam için, kat'etmiş olduğu yolda, dağ yolunda böyle bir iz bırakmış olmak ne büyük bir mazhariyettir!

Değerli hatip ve edibi bu yeni kitabından dolayı bir küçük birader samimiyet ve hürmetile tebrik ve başka eserlerine de sabırsızlıkla intizar ederiz.

Nahit Sirri

Sonu gelmiyen hülyalar

— Kenan Hulûsi'ye —

Niçin avucumu yalar
durmadan evde kediler?
Sonu gelmiyen hülyalar
bizi günlerce oyalar;
kediler bu hale güler.
Kediler bize şöyle der:
niçin bu garip hülyalar
sizi beyhude oyalar?
kedim de bana böyle der
ve avuçlarımı yalar.

Ahmet Kutsi

Fantazi

1930 senesinde

Medyum olmaya çok istidatlı bir arkadaşımız vardır. Yıl başı gecesi ispiritizme tecrübeleri yapıyorduk. Kendisini uyuttuktan sonra 1930 senesinde edebiyat âleminde neler olacağını sorduk. Bize söylediklerini aynen yazıyoruz:

Bu sene zarfında edebî kitapların satışı o derece azalacaktır ki rengârenk, cicili bicili tabılardan bir fayda göremiyen kitapçılar yeni bir usul icat edeceklerdir. Kitapların her nüshasına bir numara konulacak ve sonra bir keşide yapılarak kitap alanlara mükâfatlar tevzi edilecektir. Bu suretle piyanko hatırı için bir hayli yenilip yutulmaz eserler kariin midesine inecektir.

Hayat mecmuası tekrar İstanbulda çıkmıya başlıyacak fakat yeniden Ankaraya nakledilecektir. İstanbulla Ankara arasında bir kaç defa mekik dokuyarak bin türlü şekle girmesine rağmen satışını artırmıya muvaffak olamıyacaktır.

Muhit mecmuası Resimli Ay'ın feryadü figanına rağmen çıkmakta devam edecek ve Uyanış'ta bir kaç yeni edebî mektep doğup bir iki hafta zarfında kemale erdiği için yerini bir diğerine terkedecektir.

Peyamî Safa yeni çıkacak bir gazetede Yedi düvele ilânı harbedecek ve sene sonunda o zamana kadar Fecri Âti aleyhinde yazdığı makaleleri beş yüz sahifelik bir kitap halinde neşredecektir.

Halit Fahri geçen piyesinde Nedimin mustarip hayatını gösterdiği gibi bu defa da Fuzulî isminde bir piyes yazacak bunda Leylâ ve Mecnun şairinin pek neş'eli bir adam olduğunu ispat edecektir.

Vâlâ Nûrettin senenin son günü 365 inci hikâyesini mürettiphaneye vermiş bulunacak Selâmi İzzet artık Fransızcadan adapte edilecek eser bulamıyacağı için yeni bir lisan öğrenmiye başlıyacaktır.

Nahit Sırrı Fransızca ve Türkçe yeniden beş on roman yazacak fakat neşredemiyecektir.

Ferdî ve içtimaî san'at münakaşası senenin devamı müddetince eksilmiyecek, Sadri Ertem bu uğurda yirmi otuz makale daha yazacaktır.

Yusuf Ziya çıkmış fıkraların üçüncü ve dördüncü defa neşredecek, Nazım Hikmet 8888 satırlık manzum bir roman yazacaktır.

Cevdet Kudret yeni bir kaç edebî tarz keşfedecek; şiir, hikâye, nesir, makale, fıkra v. s. piyesten sonra büyük bir roman kaleme alacaktır; romanın ismi Âdem ve Havva olmak muhtemeldir.

Kenan Hulûsî artık nesirlerinde portakal, vazo, harikulâde, lüzucetli gibi kelimeleri kullanmamıya yemin edecekse de sözünde duramıyacaktır.

Toplu İğne kırkından sonra saz çalmıya kalkışarak, elinde bir tek telli, yanık maniler söyliyerek karilere hazin gözyaşları döktürecektir.

Ve nihayet bu sene zarfında gazete sahiplerile tabilerin muharrirlere verdikleri tahrir ücreti o derece azalacaktır ki Cemiyeti belediye bunların halini acıyacak ve fukarayı muharririne birer dilim ekmekle bir dirhem peyni tevzi edilmesine tahtı karara alacaktır.

* * *

Yanmak

Bu ateş sönmedikçe bende yanar dağ gibi,
Bir pervane kalbidir Göğsünde çırpınacak,
Âlevler dört yanını sarınca bir ağ gibi,
Kül olmanın tadını içerin duysûn bırak.

* * *

Seyret bir tayfün gibi aşkımın heybetini,
Ve anla kalbim neden alıyor kuvvetini.
Zaman buzdan eliyle dondurmadan etini,
Yaşamak istiyorsan sokul ve kendini yak.

* * *

Arzumuz besleniyor, kızım, ayni kımızla:
Vahşi kısraklar gibi şahlanan kanımızla,
Kalbimiz bir saatsa, vurdukça böyle hızla,
Bir gün zembereğini kıracaktır muhakkak.

1930

YAŞAR NABİ

★ | **Küçük hikâye** | Yaşar Nabi

Para

—Ben deli değilim, Reis bey, vekilimin hakkında söylediklerî yalandır. Bu sözleri reddediyorum. Ben deli değilim.. Bakın, hem bende hiç öyle bir hal var mı? Aklım yerinde, muhakemem mükemmelen işliyor. Dinleyin, size söyliyeceklerimi dinleyin, ve göreceksiniz ki ben deli değilim...

Çocukluğumdan beri beni müzmin bir sıtma gibi için için kemiren ruhî bir hastalığım vardır: Başkalarının kederlerinden, felâketlerinden müteessir olmak.. Bu öyle bir illet ki, Reis bey, kendimi bildim bileli içimdedir, ve kendimi bildim bileli bana bir gün göstermedi..

Evvelâ çocukluğumda, ta yirmi yaşıma gelinciye kadar iztırabın menşeini tetkik etmek hatırıma gelmemişti. Onu bir zelzele, bir tufan veya tufan gibi tabiî hadiselerden addediyor ve bu afetler gibi onun da önüne geçilmesi imkânsız olduğunu zannediyordum. Fakat sonraları yavaş yavaş, bu her gördüğünü olduğu gibi kabul etmek safiyetini kaybettim. Artık her hadiseyi inceden inceye tahlil ediyor; her gözüme ilişen felâketin sebep ve âmilini arıyordum.

Bu yüzden ne kadar geceler uykusuz geçirdim bilseniz... Ne sayısız geceler devamlı bir humma nöbeti içindeymişim gibi kendimi kaybederek sayıkladım..

Fakat artık beyazı siyahtan tefrik edebilecek kadar ruhan olgunlaşmıştım. Şimdi etrafımı daha iyi görüyor ve daha iyi anlıyordum...

Bütün görgülerimi, bütün bilgilerimi biraraya topladım ve nihayet bende sabit fikir haline gelen bir kanaat hasıl oldu: Bütün felâketlerin, bütün iztırapların menbaî *para* idi..

Evet, Reis bey, her zahirî sebebî bertaraf ederek vakaların iç yüzünü biraz daha kurcalayınca, daima o, sarı, ölüm gibi sarı yüzüyle karşıma çıkıyordu... Her felâketin, har azabın altında onun sırıtan yüzünü gördüm ve nihayet ona düşman kesildim..

İnsanlar böyle yaradılmıştırlar, diyordum. Kendilerini cehennemle tehdit eden kuvvete taptıkları gibi bu bütün felâketlerinin yegâne müsebbibi olan sarı şeye de perestiş ediyorlar. Cephede sevinçle haykırarak düşmanın üstüne atılan imanlı bir âsker gibi, sevinçle haykırarak bu parlâk maden parçalarının üstüne atılıyorlar.

Zahiren etrafına saadet, konfor, âşk ve sevinç dağıtan bu şeyin, gizliden gizliye nasıl şifasız bir hastalık gibi içerlerine sokulduğunu, onları birbirilerine düşman ettiğini bilmiyorlar. Bilmiyorlar ki, harp meydanlarında ölü kafalarından tepeler vücüde getiren milliyet kini hakikatta onun mahsülüdür, bilmiyorlar ki evlâdı babaya, ameleyi patronuna, insanı insana düşman eden o, bütün cinayetlerin, isyanların, ihtilâllerin sebebi hep odur.

Para mevcut olmasaydı, diyordum, daha annelerinin kucağından yeni ayrılmış parmak kadar kızcağızlar müstekreh evlerde vücütlarını dirhem dirhem satmağa mecbur olmıyacak temiz vicdanlı adamlar irtikâp denilen zillet çukuruna düşmiyecek, insanlar katil olmıyacak ve asılmıyacaklardı.

O zaman en vâhî, en manasız şeyler üzerine boylarınca eserler yazan mütefekkirlerin neden önlerinde bir kale heybetile yükselen bu hakikati görmediklerini, neden bununla meşgul olmadıklarını kendi kendime sordum, fakat cevap bulamadım.

İztırabın sebebini öğrendikten sonra eskisinden fazla azap duyuyordum. Hastalığı teşhis eden fakat ilâcını bulamıyan bir doktorun vaziyetinde idim.

Ne tuhaftı ki yaşamak için, velev en basit bir şekilde yaşamak için bile bu menhus, bu korkunç şeylere el uzatmak mecburiyetinde kalıyordum. Asıl beni mahveden buydu.

Çok sevdiğim bir arkadaşım vardı. Pek zengin olan babasile dargın bulunduğu için sade fakat mesut yaşıyordu. İki sene evvel babası öldü, bütün mirası ona kaldı. Meğer insanlar ne kadar çabuk değişirlermiş. Aradan bir iki hafta ancak geçmişti ki temiz ahlâkı, dürüstlüğü ile kendini herkese sevdirmiş olan bu iyi kalpli çocuk birden bire bozulmuştu. Sabahlara kadar içki sofrasından kalkmadığını, gözleri kan çanağına dönünceye kadar kumar oynadığını, her gün değiştirdiği şüpheli kadınlardan fena bir illet yakaladığını söylüyorlardı. Bünye itibarile de ne kadar değişmişti.. Filhakika biraz gelişmişti. Fakat gözleri eski parlaklığını kaybetmiş, altları mor halkalarla çevrilmişti..

Bu hayat, biliyordum ki, onun mezarı olacaktı. Ve o zaman onu kurtarmayı aklıma koydum. Onu, ne olursa olsun, kurtaracaktım.

Bunun için tek bir çare vardı. Babası gibi onun da bütün parasını evindeki kasasında sakladığını biliyordum. Kaç defa onu ziyarete gittim. Evin vaziyetini tetkik ettim. Bir plân yaptım. Ve bir gece, onun evde bulunmadığını öğrendiğim bir gece, tedarik ettiğim âletlerle adî bir hırsız, bir haydut gibi evine girdim, kasasını kırdım: Bulduğum parayı bir torbaya doldurarak eve getirdim. İçimde derin bir inşirah: Arkadaşım kurtulmuştu. Kurtulduğuna eminim.

Derhal mutpağın ocağını yaktım. Harıl harıl yanan âteşin karşısına geçtim. Ve o zaman zevkin daha uzun sürmesi için yüzerlik banknot destelerini teker teker ocağa attım. Ocağın her paketi yuttukça yükseltiği sarı älev tuğla zemine, taş duvarlara ne heybetli bir manzara veriyordu. Lâmbayı söndürmüştüm. Bu soluk ocakışığı karşısında kendimi bir kurunuvusta sihirbazı kadar muktedir ve heybetli hissediyordum.

Evvelâ âleve, sonra bir avuç küle inkilâp eden bu renkli kâğıt parçaları yanarken içimde derin bir zevk duyuyordum. O zamana kadar hiç tanımadığım bir zevk: büyük bir şey yapmış olmamın zevki.. Ve düşündüm ki dünyanın bütün paraları bir araya getirilse ve bir dağ gibi yükselecek bu yığına bir kibrit verilse. Ne büyük bir donanma olurdu, insanlığın kurtuluşunu müjdeleyecek ne büyük bir şehrayin. Fakat bu uzak ve imkânsız bir hayaldi. Hem zaten ne netice verebilirdi ki. Mademki bütün bu kâğıt parçalara kasalara, mahzenlere gizlenmiş sarı maden parçalarının elden ele dolaşan birer gölgesinden ibaretti! Asıl o sarı madenleri bir araya toplayarak eritmeli ve ondan muazzam bir âbide yapmalı ve buna kurtuluş âbidesi demeli idi.

Tahminim doğru çıkmıştı. Arkadaşım bir müddet çok kederlenmiş, fakat sonra gene eski hayatına dönmüştü. Şimdi çalışarak hayatını kazanan muntazam ve mütevazı bir insandır; yani hakikî bir insan.

Bu tecrübe kanaatımı kuvvetlendirmişti. Artık fırsat kollıyordum. İçinde fazla para saklandığını öğrendiğim evlere geceleri giriyor, sonra getirdiğim kâğıt yığınlarını ocağa atarak kendime nefis bir zevk çekiyordum. İtiraf etmeli ki, talihimde bana çok yardım ediyordu. Ta bu son defaya kadar...

Ötesini biliyorsunuz. Yakalandım, ve işte karşınızdayım.

Cürmüm insanların iyiliği içi ncalışmak, bu uğurda hayatımı bile tehlikeye koymaktan ibaret. Fakat cemiyetin kanunları buna karşı cezalar koymuş. Ne yapalım, insanlar iztırap o kadar seviyorlar ki ondan ayrılmak istemiyorlar....

Şimdi istediğiniz hükmü verebilirsiniz. Yalnız vekilimin müdafaasını reddediyorum. Ben deli değilim, Reis bey.

Yaşar Nabi

cuklarınız zayıf veya hastalıklı ise

Mutlaka Hasan kuvvet şurubu içiriniz. Kansızlık, ademi iktidar, sinir, verem, damar, belgevşekl zaafı umumi, romatizma, sıraca, kemik ve göğüs hastalıklarına nafidir. HASAN ECZA DEPOS

(60) büyük (100) kuruştur. Toptancılara tenzilât.

Emniyet sandığı emlâk müzayedesi: Kat'î karar ilânı

Müzayede bedeli L	İkraz N.	merhunun cins ve nev'ile mevki ve müştemilâtı	Borçlunun ismi
70	6222	Silivrikapıda Hancıkaragöz mahallesinde Hisardibi Silivrikapı sokağında eski 2, 2 ve yeni 2, 4, 6 numaralı yüz seksen dokuz arşın arsa üzerinde iki dükkânı havi bir mağazanın tamamı	Fatma ve Atiye H.lar
90	6717	ErenköyündeErenköy mahallesindeKo zyatağı caddesinde eski 97, 98, 2, 97, 98, 2 ve yeni 77 numaralı ve iki yüz yirmi yedi arşın arsada mebni ve duvartaşından ve kaimen mevcut olup seneden üç bin iki yüz dokuz arşın bahçeyi havi ahır mutfak ve esas ebniyenin tamamı.	Ali Riza B.
815	7093	Kumkapıda Tavaşı Süleymanağa mahallesinde Ördekbakkal ve İcadiye sokağında eski 33, 33 mükerrer 35, 35 mükerrer ve yeni 43, 45, 39, 41 numaralı ve 120 arşın arsa üzerinde kârgir iki katta dört oda bir sofa bir mutfak ve ön ve arka taraflarında iki dükkân ve yetmiş arşın üzerinde iki dükkânı havi muhtacı tamir bir hanenin tamamı.	Mahmut Aziz B.
105	8998	Yenikapıda Kâtipkasım mahallesinde Sandıkburnu sokağında eski 38 ve yeni 40 numaralı altmış sekiz arşın arsa üzerinde yıkılmış temelleri mevcut bir dükkân mahallinin tamamı	Firdes H.
78	9963	Üsküdarda Icadiye mahallesinde eski yazmacı Avadis ve yeni Salkım sokağında eski 14 ve yeni 18 numaralı ve seneden beş yüz doksan yedi arşından ibaret muhterik birhane arsasının tamamı.	Mm. Aleksandra
130	10029	ErenköyündeİçerenköY mahallesinde Hamam Sokağında eski 16 ve yeni 27 numaralı 110 arşın arsa üzerine mebni ahşap iki kattan ibaret dört oda bir sofa bir mutfağı havi bir hanenin tamamı.	Besim B.
48	10241	Hasköyde Sütlüce mahallesinde Demirciohanes sokağında eski 4, 6 ve yeni 41, 43 numaralı yüz seksen arşından ibaret temelleri mevcut gazino ve hane arsasının tamamı.	Mm. Serpuhi, Dikran ve Harant Efendiler
314	10341	Üsküdarda Bulgurluda Alemdağı caddesinde 46-1, 46-2, 46-3 numaralı seksen arşın üzerinde iki katta üç odayi ve dört yüz otuz arşın arsa üzerinde kârgir iki ahır ile bir odayi havi bir fırının tamamı.	İsmail Ağa
118	11458	Yenikapıda Çakırağa mahallesinde Lânga caddesinde eski 40 ve yeni 62 numaralı kırk altı arşın arsa üzerinde kârgir bir kattan ibaret üstünde aherin malı bir odayı ve bir kuyuyu havi bilâ hava bir dükkânın tamamı.	Hacı Şükrü B.
255	12096	Eğrikapıda Hacılyas mahallesinde atik ve cedit Ebe sokağında harita 1 ve 2 mevkiinde eski ve yeni 9, 11 numaralı 138 arşın arsa üzerinde kârgir bir kattan ibaret sıvaları noksan bir ahırın tamamı.	Osman Ef.
0	14572	Üsküdarda Altunizade mahallesinde elyevm Mecidiye Nişantaşı caddesinde eski 4, 4, 4 mükerrer yeni 12, 12-1, 12-1 numaralı mezkûr köşklerden büyük köşkün harem dairesi üç yüz otuz iki arşın arsa üzerine mebni ahşap iki buçuk kattan ibaret sekiz oda bir sofa bir taşlık bir hamam ve bir kuyuyu ve selâmlık dairesi kezalik üç yüz otuz iki arşın arsa üzerinde ahşap iki buçuk kattan ibaret sekiz oda bir sofa bir taşlık bir hamamı ve diğer köşk yüz on üç arşın arsa üzerinde yarım katı kârgir iki katı ahşap olmak üzre iki buçuk kattan ibaret üç oda bir mutfağı ve elli bir bin dokuz yüz yetmiş beş arşın bahçeyi havi iki köşkün tamamı.	Emine Kadriye ve Fatma Ümmüssüade H. lar
110	15284	Hasekide Nevbahar mahallesinde Hekimoğlu Alipaşa sokağında eski ve yeni 6 numaralı sekiz yüz arşın arsada mebni sıcaklık mahallini ve yedi yüz arşın arsada soğukluk mahallini ve dokuz yüz arşın bahçeyi havi çift hamamın tamamı.	Emine Hacer, Mustafa Nihat B. ve sağır Fatma ve Hatice Piraye Hanımlar
90	15710	Üsküdarda Yenimahallede Karamanlı sokağında eski 27 yeni 21 numaralı altmış dokuz arşın arsa üzerinde kârgir bir kattan ibaret bir dükkânın tamamı.	Osman Ef.
155	16206	Kartalda Kasaba kariyesinde Üsküdar caddesinde yeni 82-36, 41-5 numaralı yüz kırk iki arşın arsa üzerinde kârgir iki kattan ibaret iki dükkânın tamamı.	Hüseyin Hüsnü B.
610	17076	Yedikulede Mirahor İlyasbey mahallesinde eski istasyon caddesinde Bakkalfilip ve yeni istasyon caddesinde eski 57, 57, 57 mükerrer ve yeni 67-1 numaralı altmış arşın arsa üzerinde kârgir iki kattan ibaret iki oda bir kiler bir sofa on iki arşın arsa üzerinde ahşap bir mutfak ve altmış dört arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı.	Sabiha H.
20750	17081	Beşiktaşta yeni mahallede Posta ve İhlamur sokağında eski 27, 10, 10 10, 10, 10, 10 mükarrer 12 yeni 13, 15, 17, 19 numaralı ve bin beş yüz arşın arsa üzerinde kısmen üç ve kısmen iki kattan ibaret altmış üç oda altı sofa iki mutfağı ve müştemilâtından bulunan yüz elli arşın arsada mebni mezkûr konağın ittisalinde beş oda bir sofayi havi kârgir selâmlık köşkünü ve ayrıca iki yüz otuz arşın arsada mebni sofa bir mutfağı havi ve beş bin yüz dört arşın bahçeyei havi bir konağın tamamı.	Zekiye H.
260	17223	Üsküdarda Rum Mehmetpaşa mahallesinde Sıra kahveler sokağında eski 11 ve yeni 13 numaralı elli iki arşın arsa üzerinde ahşap bir kattan ibaret bir dükkânın tamamı.	Hüseyin Ef. Servet H.
710	17242	Bakırköyünde Cevizlik mahallesinde Hamam sokağında umumu üç yüz otuz yedi ve yeni kırk üç numaralı yüz dört arşın arsa üzerinde maa çatı ahşap üç buçu' kattan ibaret biri çatı odası olmak ü..e dokuz oda iki sofa ve on altı arşın üzerinde kârgir bir katlı bir mutfak ve altı yüz kırk beş arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı	Güzide H.
310	17488	Kaşımpaşada Camiikebir mahallesinde cedit çiviciler sokağında eski 28 ve yeni 16 numaralı otuz beş arşın arsa üzerinde fevkinde bir odayi havi bir dükkânın tamamı.	Fatma Berkemal H. Hüseyin Fehmi B.
135	17527	Divanyolunda Atik Alipaşa mahallesinde Yağcı hanı alt katında eski 6 ve yeni 6 numaralı otuz altı arşın arsa üzerinde bilâ hava ve kapısı oda içinde ve odanın arkasında bir ardiyeyi havi tam kârgir bir odanın tamamı	Mehmet Şükrü B.
4400	17603	Paşabahçesinde Köyiçi elyevm iskele caddesinde eski 1 ve yeni 26-1 numaralı yüz altmış iki arşın arsa üzerinde kârgir üç kattan ibaret üstünde sekiz oda bir koridor bir mutfak ve yirmi dört arşın arsa üzerinde bir halâ ve gusulhanesi ve yirmi arşın bahçeyi havi bir fırının tamamı.	Mehmet Cevdet B.
40	17738	Sultanselimde Mismarşecaettin mahallesinde Mismarci sokağında eski 8 mükarrer ve yeni 17 numaralı altmış arşın arsa üzerinde yarım bodrum katı kârgir diğerleri ahşap olmak üzre iki buçuk kattan ibaret beş oda bir sandık odası bir sofa bir mutfak ve seksen arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı.	Süleyman Sudi, İsmail Hakkı Beylerle Fatma Müzeyyen ve Zehra Güzin Hanımlar

Yukarıda cins ve nev'ile mevki ve müştemilâtı yazılı emlâk hizalarında gösterilen bedellerle talipleri üzerinde olup 13 Kânunusani 930 tarihine müsadif Pazartesi günü saat on buçuktan itibaren müzayedeye mübaşeret olunarak saat on beşte kat'î kararlarının çekilmesi mukarrer bulunduğundan talip olanların mezkûr günde saat on beşe kadar Sandık idaresine müracaat eylemeleri ve saat on beşten sonra vuku bulacak müracaatların kabul edilmiyeceği ve mezkûr emlâke evvelce talip olanların kat'î karar esnasında hazır bulunmadıkları ve başka talip zuhur eylediği taktirde evvelki taliplerin müzayededen çekilmiş addolunacakları lüzumu ilân olunur.

Öksürenlere Katranı Hakkı Ekrem

İstanbul Posta ve Telgraf ve T. Baş Müdüriyetinden;

Ahmet Bey

pul yeri

..... Mahalle ..... Sokak

..... Numarda

Beşiktaş

Posta ile gönderilecek mektup, kart ve sairenin yukardaki nümune veçhile Pulların zarfın üst köşesine yapıştırılması ve gideceği yer isminin behemehal aşağı tarafa ve okunaklı yazılması sür'ati temin eder ve yanlışlığa mahal bırakmaz .Ef.

KAPPEL

yazı makinesi

Almanyada muasırı fennin en son şaheseri

Hususile FRANSIZ hükûmetinin dahi takdir ve tercih ettiği makine

Hafif, metin ve sağlam

Her ciheti taahhüt olunur. ve taksitle dahi verilir

Türkiye umumacentesi; Y. ŞİNORKYAN; İstanbul; Sadıkıye han 30-33 Tel. İst. No. 2256

Ticaret işleri umum müdürlüğünden:

30 İkinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre Türkiyede iş yapmak üzre tesçil kılınmış olan ecnebî şirketlerinden Berliet otomobil şirketinin Türkiye umumî vekili bu kere müracaatla Şirketin Ankara talî şubesinin seddine karar verildiği ve vekil Mehmet Çelâlettin Beye verilmiş olan vekâletnamenin feshedildiğini bildirmiş olmakla mezkur şube ile alâkası olanların İstanbulda bulunan şirket merkezine ve icabında İstanbul Mıntakası Ticaret Müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.

Tiyatro ve sinemalar

ŞEHREMANETİ

Tepebaşı tiyatrosunda salı günü akşamı saat 21/30 da yalnız muallim ve talebeye Hayvan Fikri yedi

3 perde Görücü

1 perde yazan; Vedat Nedim bey

Sahir opereti 1930 kış temsillerine başlıyor. 14 ikinci kânun salı günü akşamı Şehzadebaşı Ferah tiyatrosunda Anadoluda avdet eden büyük kadrosile meşhur (Çardaş Forstin) operet 3 perde

ROBİN — ALEKSANRE

heyetinin temsilleri

Önümüzdeki perşembe akşamı saat 21.15 te FRANSIZ TIYATROSUNDA Madam Gabriel Robin ve Mösyö Rene Aleksandre heyetinin ilk temsili olarak Hanri Düvernoanın eseri

LA FUGUE

17 Kânunsani Cuma günü saat 15 te matine olarak

LE DUEL

17 Kânunusani Cuma akşamı

SAMSON

18 Kânunusani Cumartesi akşamı

MON AMİ TgDDİ

19 Kânunusani Pazar günü veda matinesi olarak saat 15.30 da

SAMSON

19 Kânunusani Pazar akşamı veda müsameresi olarak

ANTOİNETTE SABRİER

Kişeler bilet satışına devam etmektedir.

Öksürük, nezle, boğaz ağrıları ve brönşitin husulüne mani olmak ve tedavi etmek için

VALDA PASTİLLERİ

kullanınız

Bütün eczane ve ecza depolarında satılır.

VALDA

ismini taşıyan kutular derununde talep ediniz

NEZLE

Üksürük

BRONŞİT

Buğaz nezlesi

için hakikî

Gudron Güyo

içiniz, bütün müstahzeratı üzerinde menekşe, Yeşil ve kırmızı renkli etiketlerin de Jmaison FRERE Paris rue

INKIBAZ

MİRATON PASTİLLERİ

CHATEL-GUYON menba'nin tabii emlahile

Latif ve Hoş bir müteyyindir

Taksim meydanında

Satılık arsalar

Taksimde Valde çeşme sokağında İstanbul Emlâk şirketine müracaat olunması

RESTORAN TÜRKUAZ

Bu akşam

Rus yılbaşısı reveyonu

Maruf Fransız muganniyesi

FLORELLE

tarafından numerolar, meşhur Song Caz 5 Formans, büyük meccanî bebek tombolası, kotiyonlar, sürprizler. Masalarınızı evvelden tutunuz. Telefon: Beyoğlu 3388

Galatada Perşembe Pazarındaki

Perşembe hamamı

geceleri açıktır

"Milliyet,, in eğlenceleri

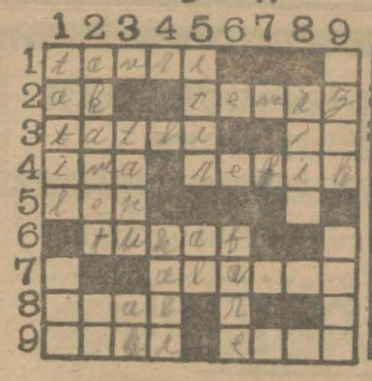

Bugünkü yeni bilmecemiz

SOLDAN SAĞA:

1. Allah (5).
2. Beyaz (2) Kirli olmıyan (5).
3. Acının aksi (5). Nota (2).
4. İşaret (3). Arkadaş (5).
5. Dudak (3).
6. Gülünç (5).
7. İşareti mahsusa (6).
8. Zevce (4).
9. Bir içki (4). Özen (4).

Dünkü bilmecemizin halledilmiş şekli

YUKARDAN AŞAGI:

1. Paydos (5). Dost (3).
2. Kısırlık (6). Nida (2).
3. Ev senedi (4). Beyaz (2)
4. Kilim (4).
5. Koku (4). Kırmızı (2).
6. Sıçan (4).
8. Fen (4).
9. Yakinin aksi (4). Çevik (

YALNIZ

Kadburi

VE

Burnvil

Çikolatalarını

Yeyiniz

Cinsi âlâ

Lezzeti mükemmel

Rayıhası nefistir.

KREM PERTEV

Ufak bir masaj ile ciltte görünmez bir halde tahassül ve teraküm eden ve ayni zamanda cildi tahrip eden ecsamı ecnebiyeyi hallederek mazarratını defeder. Aksamı bedene şeffaf bir letafet ve sıhhat verir.

Emsalsiz Büyük Fırsat!

Fabrika fiatından daha dun fiatlarla

MUŞAMBALAR

VE

PALTOLAR

kışlık kostümler için

Halis ingiliz kumaşlarında

yüzde 20 Tenzilât

Fevkalâde fedakârlık!

Bulunmaz fırsatlar!

İstifadeye koşunuz!

Beyoğlu İstiklâl caddesi Rus konsoloshanesi karşısında kâin 479 numerolu meşhur

HAYDEN

Mağazalarını ziyaret ediniz

İstanbul limanı sahil sıhhiye merkezi sertabahelinde

Merkezimize ait on iki adet halı 14/İkinci Kâ./930 tarihine müsadif Salı günü öğleden sonra Çarşiyikebirde Şehremaneti müzayede mahallinde bilmüzayede satılacağından taliplerin yevmi mezkûrda müracaatları ilân olunur.

BİN SÖZ
BİR RESİM

GÜNÜN SİNEMASI

Milliyet

PAZARTESİ
13 K.SANİ 930

Millet mekteplerinde okuyanlar için ders

Naime Halit — Muallim Ahmet Halit

Yurt bilgisi

Teşkilâtı esasiye kanunu

Geçen derslerimizde teşkilâtı esasiye kanununun as maddelerile Türklerin umumî haklarına dair olan addelerinden bir kısmını görmüştük. Bugün de Türk rin umumî haklarına ait diğer maddeleri göreceğiz.

Madde 72 — Kanunen muayyen olan ahval ve eşlden başak bir surette hıç bir kimse derdest ve tevkif lilmez.

Halbuki istibdat devrinde ufak bir şüphe üzerine ir ev basılır ve içeriden bir adam alınarak hapse tıkırdi.

Madde 76 — Kanun ile muayyen olan usul ve ahal haricinde kimsenin meskenine girilemez ve üzeri ta arri edilmez.

Gerçi herkesin evi taaruzdan masundur; fakat rzedelim ki bir adam bir kabahat işlemiş, sonra da ine kapanarak dışarı çıkmıyor. İşte bu takdirde ve uslü dairesinde o adamın evine girilir.

Yahut bu adam her hangi bir borcunu ve vergisini rmiyor, yine bu takdirde evine girilerek malı haczedi .

Madde 77 — Matbuat kanun dairesinde serbestr; ve neşredilmeden teftiş o muayeneye tabi değildir.

Burada matbuatın kanun dairesinde serbest oldu ı tasrih ediliyor. Böyle olmasaydı her eline kalem alan dına geleni yazacak demek olurdu. Halbuki bu takdir memleketin asayişini bozacak yahut namuslu kimlerin haysiyetlerini lekeliyecek, memleketin umumi ılakını bozacak yazılar yazılırdı. İşte bunlara mâni olak için kayit konulmuştur.

İstibdat devrinde kitaplar ve gazeteler basılmadan vel sansür memuru denilen kimselere gösterilirdi. Bu emür canının istediği yazıları çizer, basılmasına mani urdu.

Madde 80 — Hukûmetin nezaret ve mürakabesi tında ve kanun dairesinde her Türlü tedrisat serbesir.

Madde 87 — İptidai tahsil bütün Türkler için ecburî ve devlet mekteplerinde meccanidir.

Bu maddeye göre yedi yaşını bitiren çocuklardan on tı yaşına kadar olan Türk çocukları iptidaî derecesin okuyup yazmak öğrenmeğe mecburdurlar. Hiç bir mse benim param yoktur, çocuğumu okutamam diye e. Çünkü hükûmet açtığı bütün mekteplerde çocukla parasız okutabilir.

Madde 88 — Türkiye ahalisine din ve ırk farkı ol aksızın vatandaşlık itibarile (Türk) itlâk olunur.

Türkiyede ve ya hariçte bir Türk babasının sulnden doğan ve yahut Türkiyede mütemekkin bir nebi babanın sulbünden Türkiyede doğup ta memlet dahilinde ikamet ve sinni rüşte vusulinde resmen ürklüğü ihtiyar eden ve yahut vatandaşlık kanunu mu bince Türkluğe kabul olunan herkes Türktür.

Türklük sıfatı kanunen muayyen olan ahvalde aaa edilir.

Bu madde bize kimlere Türk denildiğini anlatıyor. iz bir kere ırk itibarile Türküz. Sonra da vatandaşlık ibarile Türküz . İşte bu itibarla memleketimiz ahalinden olan ve vatandaşımız sayılan Rum, Ermeni ve lüsevilere de Türk denilir.

Türkiyede yaşayan bir ecnebi babanın Türkiyede oğup büyüyen çocuğu sinni rüşte vasıl olduğu zaman en Türklügü kabul ediyorum derse o da Türk sayılır.

Buna mukabil hükûmetinin müsaadesi olmaksızın ecnebi bir hükümetin hizmetini kabul eden , yahut nebi ordusuna dahil olan ve böylece vatanına hiyanet len kimseler Türklük sıfatını kaybederler.

Dün cümhuriyet halk fırkası İstanbul vilâyeti senelik kongresi toplandı: Resmimiz bu kongreye ait muhtelif intibaları göstermektedir

Pazarlıkla camekân ve dolap imali

Âli ticaret mektebi mubayakomisiyonundan:

Mektep için lüzumu olan camekân ve dolaplar pazarlık sutile yaptırılacağından talip olanların müdüriyete müracaatları

FABRİKACILIĞA BAŞLARKEN

Istanbulda Sirkecide Nur hanında

HİLMİ NAİLİ

Müessesesini unutmamalısınız. Buradan makina alanların cümlesi muvaffak olmuşlardır.

Vilâyeti umumî meclis azâsına;

Makamı vilâyetten:

Vilâyet umumi meclisinin 15 Kânunsani 1930 Çarşanba nü saat on dörtte içtimai adi gününün tayini için fevkalâde orak toplanması lâzımgeldiğinden âzayı kiramın teşrifleri rica unur.

Galatada Karaköyde poğaçacı fırını ittisalindeki büyük mahallebicinin üstünde

EKSELSİOR

Büyük elbise fabrikası

Muflon astarları empermeablise

PARDESÜLERİNİN

Müntehap çeşitlerini

Beylere ; 27 lira

Hanımlara; 24 lira

Fiatle mevkii turuhta vazeylediğini muhterem müşterilerine arz ve ilân eyler.

Liseler mubayaat komisyonundan:

Komisyonumuza merbut Leylî lise, orta ve muallim mekteplerinin Mayıs 930 gayesine kadar ihtiyaçları olan nuhut mercimek, zeytinyağı, pirinç, kurufasulye, salça, ekmek, hayvanyemleri, gaz, benzin, vakum, mazut yağları ile kısmen süt ve yoğurtları, 2-2-930 tarihine müsadif Pazar günü saat onaltıda ihalesi icra kılınmak üzre kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Taliplerinin şeraiti anlamak üzre komisyon kitabetine müracaatları.

ZAYİ: 1 Kânunusani 930 da Kumbaracıda 42 No. apartmanın kapıcı odasında yeleğim derununda mevcut resmî evrakım ile param maa kordon gümüş saat zayi olmuştur. Mezkûr evrakın kendilerine hiç bir faydası olmadığından insaniyet namına iade edilmesini rica ederim.
Kapıcı: MEHMET

Pellegrino

TİCARETHANESİ

Kadın şapkaları ve tuhafiye levazımatının satışı için, Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Rus Sefarethanesi yakınında yeni bir mağaza ve salon küşat edildiğini muhterem müşterilerine ilân eyler.

Erkek ve kadın şapkalarının toptan satışile ve Anadoluya satış ve irsalât kemafissabık Galatada, Arslan hanında 9 numarada 3 kâin idarehanesinde yapılacaktır.

Daktilo seferberliği

Esaslı metot dahilinde ve çok müsait şeraitle kısa bir zamanda yazı, hesap ve teksir makinelerini öğrenmek arzu edenlerle makine ile ucuz ve hataşız olarak her hangi bir lisandan yazı yazdırmak isteyenlerin Sirkecide Şahin paşa oteli karşısında Dervişler sokağında (15) numarada kâin (HALK DAKTİLO DERSANESİ) ne müracaatları.

Devlet demiryolları ve limanları umumî idaresinden

Sergilere ve yarışlara getirilip götürülecek ve damızlık için çelbolunacak hayvanlara Anadolu - Bağdat Demiryollarında tatbik edilen 32-332 numaralı tenzilli tarife 15 Şubat 1930 tarihinden itibaren mülgadır.

Mezkûr hayvan nakliyatının bilumum Devlet Demiryollarında kanunu mahsusuna tevfikan %50 tenzilâtla yapılmakta olduğu ilân olunur.

Zonguldakta: Ereğli havzai fahmiye umum müdürlüğünden:

İstanbul Mıntakası Maadin mühendisliğinde mevcut şartnamesindeki izahat veçhile 21 kalem defter ve cetvelin tab'ı ve teclidi 12/1/930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle alenî münakasaya konulmuştur. Taliplerin teminatlariyle Zonguldakta Ereğli havzai fahmiye umum müdürlüğüne müracaatları ilân olunur

Istanbul sıhhat ve içtimaî muavenet müdürlüğünden:

Tababet ve şuabatı sanatlarının tarzı icrasına dair kanun ve tababet ve ihtisas vesikaları hakkındaki nizamnamenin 12inci maddesi ve ana müteferri tamim mücibince Etibba Beylerin yet lerindeki sertifikaların Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti celilesince tetkik ve tescili için etibba Beylerin ellerindeki ihtisas vesikalarını hergün saat on üç buçuktan on altı buçuğa kadar müdüriyete tevdi eylemeleri ilân olunur

Seyri sefain

Merkez Acentası; Galata k başın 'a, Beyoğlu 2362 centesi: Mahmudiye Hanı al Istanbul 740

Mudanya postası

Cuma, Pazar, Salı, Ç şamba günleri idare rıhtım dan 9 da kalkar.

Ayvalık sür'at postas (MERSİN)vapuru 14 kân sani Sa ı (17) de Sirkeci rı mından hareketle Gelibolu nakkale Küçükkuyu, Edre Burhanlye, Ayvalığa gidece dönüşte mezkûr iskelele birlikte Altınoluğa uğraya gelecektir.

Gelibolu için yalnız y alınır yük alınmaz.

Yelkenci vapurla

Karadeniz lüks ve sürat pos

SAMSUN

vapuru 15 kânunusani Çarşamb günü akşamı Sirkeci rıhtımın hareketle doğru [Zonguldak, bolu, Samsun, Ordu, Gire Trabzon, Sürmene ve Rize] gidecektir.

Tafsilât için Sirkecide Yelke hanında kâin acentesine mü caat. Tel. İstanbul 1515.

Hacı Yakup Zade Ve Şe Vapur Acantalığından

Karadeniz lüks ve sür'at posta

Gerze vapuru 13 kânunusan Pazartesi

akşamı saat 18 Sirkeci rıhtım dan haraketle (Zonguldak, bolu, Gerze, Samsun, Ünye, Or Gireson, Trabzon, Rize, M pavri ve Pazar İskeleler azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için Sirkecide Y Köşkü caddesinde Küçük zade Hanındaki acantas müracaatları. Tel: İst, 3118

Tüccarana teshilâ tgösteri

Muğla Vilâyetine tabi Fet kazasının İbecik köyü civarında naz ve Divre devlet ormanında nevî 4289-955 gayri mamûl m mikâp kesilmek üzre 10 se 42899-550 metro mıkâp akçam rının kat ve ihracı kapalı zarf lile 18-1-930 tarihine müsadif C tesi günü saat on beş de iktısat kâleti celilesinde müteşekkil k syon tarafından tasvibi vekâlet hiye badel iktiran haleyi kat' icra edilmek ve beher metro m gayri mamûl için 2 lira 2 kuru dün pey kabul edilmemek şa müzayedeye vaz'ı takarrür etmi Taliplerin işbu ormanı işletmek bidayeten 10000 lira sermaye na ve orman işlerinde ihtisası o ğuna ve birinci sınıf tüccardan lunduğuna dair muteber banka caret odası ve devairi müteallik dan alacakları vesaik ile teminat vakkate olarak bir senede kesil eşcar bedelinin nısfına ait mal s ğı makbuzu veya muteber Bank tubu ile teklifnamelerini şeraiti nuniye dairesinde tanzim edere rolunan gün vesaatten evvel ik Vekâleti celilesinde müteşekkil syona tevdi eylemeleri ve, şera hale hakkında fazla tafsilât alma teyenlerin orman müdiriyeti um yesi ile İstanbul orman müdür ne müracatları ilân olunur.

İstanbul Üçüncü Hukuk m mesinden:

İstanbul Evkaf müdüriyetini kametgâhları meçhul Mesut ve Molla efendiler aleyhine ikame diği istirdat davasından dolayı nen vukubulan tebliğata mebni mü muhakeme olan (9 Kânun 930) tarihine müsadif perşembe nü mahkemede isbatı vücut diklerinden müddei vekilinin ta le haklarında gıyap kararı ver ve yevmü tahkikat olmak üzr şubat 930 tarihine müsadif perş günü saat (14) de talik edilmiş duğundan yevmü mezkûrde ge dikleri takdirde gıyaben muhak ye devam olunacağı malûm o üzre keyfiyet ilân olunur.

BAKÜS RAKI